

Inhoud

- 09**   **Van de redactie**
- 10**   **Begindatum minnelijke regeling bij dwangakkoord – ga terug naar start?**
Jenny Vlemmings
- 11**   **Coulancevergoeding o.g.v. Uniform Herstelkader rentederivaten en Wsnp**
Matthieu Verhoeven en Christiane Koppelmans
- 12**   **De positie bewindvoerder en de speelruimte van de rechter bij een
procedure tot tussentijdse beëindiging van de Wsnp**
Berend Engberts
- 13**   **Interview WSNP Periodiek met Annemieke Bosma**
Liselotte Maas
- 14**   **Belastingrestitutie en omzetting van een faillissement in een
schuldsaneringsregeling**
Theo Pouw
- 15**   **Nieuws in het kort**
- 16**   **Actuele rechtspraak kort**

Aanbevolen citeerwijze

Naam auteur, titel tijdschriftartikel, *WP*, jaartal/nr. tijdschrift, paginanummer. Bijvoorbeeld:
Margreet van Bommel, 'Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties', *WP*, 2010/01, p. 1.

Abonnementen

Zie de achterzijde van dit tijdschrift.

Adverteren in *WSNP Periodiek*

In *WSNP Periodiek* kan geadverteerd worden. Voor een prijsopgave en nadere informatie over adverteren, kunt U zich wenden tot het redactiesecretariaat.

ISSN-nummer: 2210-6650

Redactiesecretariaat

WSNP Periodiek

Postbus 5018, 5800 GA Venray

e-mail: redactie@wsnp-periodiek.nl, faxnummer: 077 463 38 21

Uw bijdrage aan *WSNP Periodiek*

U kunt kopij aanleveren overeenkomstig de richtlijnen voor auteurs. Deze richtlijnen kunt U raadplegen via www.wsnp-periodiek.nl. Na toezending van Uw kopij, naar redactie@wsnp-periodiek.nl, zal één van de redactieleden contact met U opnemen. Artikelen dienen in beginsel maximaal 2500 woorden te omvatten.

09 - Van de redactie

Geachte lezer,

Het Corona-virus; we kunnen er niet omheen. We hopen zeer dat het virus u en uw naasten niet direct heeft getroffen, maar indirect ondervinden we er, onder andere in ons werk, allemaal de gevolgen van. In de Wsnp-praktijk heeft het virus tot gevolg dat er bij de rechtbanken, in ieder geval tot en met 28 april 2020, voor zover bekend geen fysieke Wsnp-zittingen meer plaatsvinden. In een beperkt aantal zaken wordt er telefonisch gehoord. Vorenstaande heeft tot gevolg dat er weinig nieuwe Wsnp's worden uitgesproken. En dat terwijl de spoeling al zo dun was.

Er zijn echter ook lichtpuntjes aan de horizon waar te nemen. Naar verwachting zijn de Corona-maatregelen op het moment dat u dit mei-nummer van de *WSNP Periodiek* ontvangt, enigszins versoepeld en kunnen de rechtbanken starten met het (inhalen van achterstallig) zittingswerk. Dit zal tot gevolg hebben dat er gedurende een aantal maanden meer Wsnp's worden uitgesproken dan we tot halverwege maart van dit jaar gewend waren. Daarnaast zijn er gelukkig nog diverse bewegingen waar te nemen met als doel om de doorstroom van schuldenaren met een problematische schuldenlast van schuldhulpverlening of schuldenbewind naar (wettelijke) schuldsanering te bespoedigen. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek dat de Nationale ombudsman is gestart naar de toegang tot de wettelijke schuldsaneringsregeling; hij hoopt eind mei van dit jaar de resultaten te publiceren.

De Corona-perikelen hebben gelukkig niet geleid tot een afname van 'kopij' die nuttig kan zijn voor uw Wsnp-praktijk, zodat we u in deze editie van de *WSNP Periodiek* de volgende artikelen en rubrieken kunnen aanbieden.

Redactielid Jenny Vlemmings trapt af met een *Opinie*-artikel waarin ze de duur van de periode waarin moet worden gespaard voor de schuldeisers in een minnelijk traject dat uitvloeit in de indiening van een verzoek dwangakkoord en de duur van die periode voorafgaande en tijdens een Wsnp vergelijkt. Jenny stelt dat als de rechtbank in het vonnis waarin het dwangakkoord wordt opgelegd, bepaalt dat de spaarperiode eerst ingaat op datum vonnis, het voor schuldeisers loont om het aanbod in het minnelijk traject te weigeren. Het beoogde doel van het dwangakkoord als versterking van het minnelijk traject en het ontlasten van de wettelijke schuldsanering wordt daardoor niet bereikt.

In het artikel '*Coulancevergoeding o.g.v. Uniform Herstelkader rentederivaten en Wsnp*' beschrijven rechter Matthieu Verhoeven en redactielid Christiane Koppelman de samenloop van verstrekking van een zogenaamde coulancevergoeding aan MKB'ers die in het bezit waren van verlieslatende rentederivaten en een van toepassing zijnde of geëindigde Wsnp. Matthieu en Christiane bespreken, aan de hand van een casus die zich bij Rechtbank Overijssel heeft voorgedaan, de vraag of in voorkomende gevallen de coulancevergoeding al dan niet in de Wsnp-boedel valt.

Raadsheer Berend Engberts schrijft vervolgens in zijn artikel '*De positie bewindvoerder en de speelruimte van de rechter bij een procedure tot tussentijdse beëindiging van de Wsnp*' een verhelderende en 'jurisprudentie-vergelijkende' noot bij een arrest van de Hoge Raad van 13 december 2019. Onderwerp van dit arrest is de vraag of een bewindvoerder een rechtsmiddel kan instellen tegen een rechterlijke beslissing waarbij een voordracht van de rechter-commissaris voor een tussentijdse beëindiging wordt afgevoerd. Bij die procedure is de bewindvoerder immers geen partij geweest.

In de in de vorige editie gestarte rubriek *Interview met een Wsnp-bewindvoerder* interviewt Liselotte Maas Annemieke Bosma, die onlangs haar 12,5 jarig jubileum als Wsnp-bewindvoerder heeft gevierd en sinds 2018 algemeen directeur is van Bureau Benedictus B.V. Annemieke heeft door haar jarenlange ervaring met zowel het minnelijke als het wettelijk traject een duidelijke visie op schuldsanering en toont een enorme betrokkenheid bij de Wsnp.

Redactielid Theo Pouw beantwoordt in deze editie een *Lezersvraag* die betrekking heeft op btw-restitutie over de periode van faillisse-

ment in samenhang met de omzetting van dat faillissement in een Wsnp. Wie of wat heeft er recht op die btw-restitutie, de curator (oftewel de 'faillissements-boedel') of de Wsnp-bewindvoerder met de in Wsnp voortbestaande boedel? Theo komt tot praktijkgerichte en heldere antwoorden.

Ook deze editie wordt tenslotte afgesloten met de vaste rubrieken *Nieuws in het kort*, die volledig betrekking heeft op Coronagerelateerde maatregelen, en *Actuele rechtspraak kort* waarin dit keer relatief veel uitspraken aan de orde komen.

De redactie

---

10 - Begindatum minnelijke regeling bij dwangakkoord – ga terug naar start?

Jenny Vlemmings

1. Inleiding

In de gepubliceerde uitspraken inzake dwangakkoorden valt op dat daarbij wisselend wordt omgegaan met de startdatum van de schuldregeling. Waar de meeste rechtbanken de weigerende schuldeiser “bevelen in te stemmen met de aangeboden schuldregeling”, beveelt de Rechtbank Limburg de weigerende schuldeiser “in te stemmen met de door verzoeker aangeboden schuldregeling *voor een periode van zesendertig maanden vanaf de dag van de uitspraak van dit vonnis.*”

In dit artikel wordt eerst ingegaan op de wetshistorie, de wettekst en de ingangsdatum van de aangeboden schuldregeling. Daarna

worden er twee uitspraken van de Rechtbank Limburg besproken waarin de rechtbank nadrukkelijk overweegt dat de dag van de uitspraak van het vonnis de startdatum van een schuldregeling na dwangakkoord dient te zijn. Vervolgens komen de mogelijke gevolgen daarvan voor zowel schuldenaren als schuldeisers aan bod en wordt er een opmerking geplaatst omtrent de startdatum van de reserveringen voor de schuldeisers.

2. Wetshistorie: doel invoering dwangakkoord

Met de invoering van art. 287a Fw, waarmee het dwangakkoord mogelijk wordt gemaakt, werd door de wetgever beoogd het minnelijk traject te versterken door een rechtsmiddel te bieden om weigerende schuldeisers te kunnen dwingen tot medewerking. Volgens de wetgever zou dit ook preventieve werking hebben. Hiermee zou het wettelijke traject ontlast moeten worden.¹

3. Wettekst

De wettekst van art. 287a Fw luidt sinds de invoering in 2008 als volgt:

De schuldenaar kan in het verzoekschrift, bedoeld in artikel 284, eerste lid, de rechtbank verzoeken één of meer schuldeisers die weigert of weigeren mee te werken aan een vóór indiening van het verzoekschrift aangeboden schuldregeling, te bevelen in te stemmen met deze schuldregeling.

Hierbij wordt dus bedoeld op de schuldregeling die reeds tijdens het minnelijk traject is voorgelegd aan alle schuldeisers.

4. Ingangsdatum aangeboden schuldregeling

Om te bepalen wat de ingangsdatum van de aangeboden schuldregeling is, moet gekeken worden naar het aanbod dat is gedaan aan de schuldeisers. In de meeste gevallen wordt een schuldregeling voor een termijn van 36 maanden aangeboden conform de Gedragscode Schuldregeling van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (hierna te noemen de Gedragscode). Volgens art. 15 Gedragscode gaan de 36 maanden in op het moment van ondertekening (dagtekening) van de schuldregelingsovereenkomst. Hiermee is de startdatum van de aangeboden schuldregeling de dagtekening van de schuldregelingsovereenkomst.

5. Uitspraken

In 2019 heeft de Rechtbank Limburg een verzoek dwangakkoord afgewezen, maar in het vonnis wel nadrukkelijk uitspraak gedaan over de ingangsdatum van een minnelijk traject bij de oplegging van een dwangakkoord.² In r.o. 3.9 oordeelt de rechtbank:

[...] omdat aan de toewijzing van het verzochte dwangakkoord geen terugwerkende kracht

wordt verleend. Dit betekent dat zowel het dwangakkoord als de wettelijke schuldsaneringsregeling 36 maanden zal duren vanaf de datum uitspraak van het vonnis dwangakkoord of toelating in de wettelijke schuldsaneringsregeling."

De rechtbank neemt hier een duidelijk standpunt in omtrent de ingangsdatum, maar motiveert dat niet.

In een recentere uitspraak overweegt de rechtbank in r.o. 4.6:³

"De rechtbank heeft verzoeker verder voorgehouden dat, naar haar oordeel, de gedwongen schuldregeling de gebruikelijke termijn van 36 maanden vanaf de dag van dit vonnis zou moeten duren. Op deze wijze is de afdracht van verzoeker ten behoeve van de schuldeisers in het kader van de gedwongen schuldregeling gelijk aan de afdracht die in de wettelijke schuldsaneringsregeling zou gelden. Verzoeker is hiermee ter zitting akkoord gegaan en heeft zijn aanbod aan de schuldeisers - voor zover nodig - dienovereenkomstig aangepast. De schuldeisers hoeven hierop niet te worden gehoord omdat, voor zover aldus een aanpassing van het eerdere aanbod heeft plaatsgevonden, dit een voor hen financieel gunstige wijziging betreft."

De rechtbank geeft hiermee aan van mening te zijn dat de afdracht van schuldenaar tijdens een gedwongen schuldregeling gelijk dient te zijn aan de afdracht tijdens een Wsnp-traject. Het is onduidelijk waar deze visie op gebaseerd is. In het kader van de belangenafweging bij de beoordeling van een verzoek dwangakkoord moet weliswaar een vergelijking worden gemaakt tussen de opbrengsten van een minnelijk traject en een Wsnp-traject, maar hierbij dient niet alleen gekeken te worden naar de baten maar ook naar de kosten. Omdat de kosten van een Wsnp-traject meestal hoger zijn, levert een minnelijk traject vaak een hogere uitdeling op voor schuldeisers dan een Wsnp-traject. Zelfs wanneer de gedwongen

schuldregeling ingaat met terugwerkende kracht, zal dit derhalve meestal resulteren in een hogere opbrengst voor de schuldeisers dan een Wsnp-traject dat ingaat per datum uitspraak.

6. Mogelijke gevolgen

Door weigerende schuldeisers te bevelen in te stemmen met een schuldregeling met als startdatum de dag van de uitspraak van het vonnis, worden schuldeisers in feite beloond voor het weigeren van medewerking aan de schuldregeling. Als alle schuldeisers instemmen met het gedane voorstel, starten de 36 aflosmaanden al vanaf de datum van de ondertekening van de schuldregelingsovereenkomst. Wanneer een of meer schuldeisers weigeren en er door de oplegging van een dwangakkoord alsnog een schuldregeling tot stand komt, starten de 36 aflosmaanden pas vanaf de datum van de uitspraak van het dwangakkoord. Dit komt in de praktijk vaak neer op ongeveer zes maanden extra aflossing. Deze zes extra maanden ontstaan door de tijd die het kost om te trachten een minnelijk regeling te bereiken en de termijn voor de behandeling en uitspraak van het dwangakkoord. Hierdoor krijgen de schuldeisers belang bij het weigeren: dat leidt immers tot extra aflosmaanden en dus meer opbrengst voor de schuldeisers. Het gevolg hiervan is dat de kans dat een schuldeiser weigert in te stemmen met een minnelijk voorstel wordt vergroot. Hierdoor wordt het minnelijk traject verzwakt.

Daarnaast heeft de schuldenaar in beginsel geen belang meer bij een verzoek dwangakkoord. De Wsnp is in de meeste gevallen namelijk een reëel alternatief (tenzij er sprake is van een afwijsground zoals het ontbreken van de goede trouw of de tienjaarstermijn). Waar bij een minnelijk traject, ook wanneer dit tot stand is gekomen door een dwangakkoord,

schuldenaar na het afronden enkel verlost is van de schulden die zijn meegenomen in de schuldregeling, geldt de schone lei na de Wsnp in principe voor alle schulden (enkele wettelijke uitzonderingen daargelaten), ongeacht of deze wel of niet bekend waren voor start van de regeling. De verplichtingen voor de schuldenaar zijn in een minnelijk traject gelijk aan de verplichtingen tijdens de Wsnp. Wanneer schuldenaar bij uitspraak van een dwangakkoord niet het voordeel heeft van een eerdere start van de schuldregeling ten opzichte van een Wsnp, zal dit er derhalve waarschijnlijk toe leiden dat de meeste schuldenaren ervoor zullen kiezen om geen verzoek dwangakkoord aan te bieden maar enkel een Wsnp-verzoek.

7. Startdatum van de reserveringen voor de schuldeisers

Ongeacht de ingangsdatum van de minnelijke schuldregeling die de rechtbank in de praktijk hanteert bij de uitspraak van een dwangakkoord, is het van belang dat de schuldenaar in alle gevallen vanaf het moment van ondertekening van de schuldregelingsovereenkomst wel al start met reserveren voor de schuldeisers, tenzij hiertoe geen mogelijkheden zijn door bijvoorbeeld beslag op het inkomen.

Bij de beoordeling van een Wsnp-verzoek zal de schuldenaar immers aannemelijk moeten maken dat hij te goeder trouw is geweest bij het laten ontstaan en onbetaald laten van de schulden in de vijf jaar voorafgaand aan de indiening van het verzoekschrift (art. 288 lid 1 sub b Fw). Als verzoeker niet heeft gereserveerd voor de schuldeisers, terwijl hier wel mogelijkheden toe waren, is deze goede trouw niet aannemelijk en moet het Wsnp-verzoek worden afgewezen. Wanneer bij toelating tot de Wsnp niet bekend was dat verzoeker niet heeft gereserveerd voor de schuldeisers terwijl hier wel mogelijkheden

toe waren, kan dit na toelating alsnog leiden tot een beëindiging van de Wsnp op grond van art. 350 lid 3 sub f Fw jo. art. 288 lid 1 sub b Fw.

Hoewel de goede-trouw-toets geen onderdeel uitmaakt van de beoordeling van een verzoekschrift dwangakkoord, zal het niet reserveren voor de schuldeisers gedurende de periode vóór indiening van het verzoekschrift ook kunnen leiden tot een afwijzing van het dwangakkoord. Wanneer een verzoeker niets heeft gereserveerd terwijl hier wel mogelijkheden toe waren, kan worden aangenomen dat verzoeker niet getracht heeft het maximaal haalbare aan te bieden aan de schuldeisers. In dat geval kan het belang van de weigerende schuldeiser zwaarder wegen dan het belang van de schuldenaar en kan het dwangakkoord worden afgewezen.

8. Conclusie en suggestie

Wanneer bij een dwangakkoord als ingangsdatum van de schuldregeling de dag van de uitspraak van het vonnis wordt gehanteerd, kan dit leiden tot meer weigerende schuldeisers. Bij een minnelijke regeling via een dwangakkoord zal de opbrengst voor de schuldeisers dan immers groter zijn dan wanneer alle schuldeisers direct instemmen met de aangeboden regeling. Hiermee heeft de mogelijkheid tot het doen van een verzoek dwangakkoord geen beperking van de instroom in de Wsnp meer tot gevolg, maar juist een aanzuigende werking.

Daarnaast wordt het, wanneer de ingangsdatum van de schuldregeling bij een dwangakkoord gelijk is aan de ingangsdatum van een Wsnp, voor schuldenaren aantrekkelijker om geen verzoek dwangakkoord te doen om zo gebruik te maken van de voordelen van de Wsnp, terwijl daar geen nadelen voor de schuldenaar tegenover staan.

Meer weigerende schuldeisers en minder schuldenaren die kiezen voor een verzoek dwangakkoord, zullen leiden tot een grotere belasting van het wettelijk traject. Dit staat haaks op het doel waarvoor de wetgever destijds het dwangakkoord heeft ingevoerd. Dit blijkt uit zowel de wetshistorie als uit de wettekst.

Wel is het van belang dat rechtbanken bij de beoordeling van een verzoek dwangakkoord een goede belangenafweging kunnen maken, waarbij ze ook de opbrengst van het minnelijk traject correct kunnen vergelijken met de opbrengst van de Wsnp. Daarvoor bieden Bureau Wsnp en de NVVK gezamenlijk een *Vergelijkingsstool Msnp vs. Wsnp* aan. In deze vergelijkingstool wordt op dit moment echter uitgegaan van een looptijd van 36 maanden, waarbij geen rekening wordt gehouden met een verschillende startdatum van een minnelijk traject vergeleken met een Wsnp. Om het voor de rechtbanken makkelijker te maken om een goede vergelijking te maken, zou ik graag zien dat Bureau Wsnp en de NVVK in de vergelijkingstool de startdatum van de minnelijke schuldregeling, de verwachte reserveringen tijdens het minnelijk traject tot aan uitspraak Wsnp en de verwachte startdatum van een Wsnp meenemen. De rechtbank kan bij de beoordeling van een verzoek dwangakkoord dan direct zien of een minnelijk traject met terugwerkende kracht leidt tot een hogere uitdeling voor de schuldeisers dan een Wsnp-traject en daarmee rekening houden bij de belangenafweging.

- 1 *Kamerstukken II 2004/05, 29942, 3, p.17.*
- 2 *ECLI:NL:RBLIM:2019:9776.*
- 3 *ECLI:NL:RBLIM:2020:2392.*

11 - Coulangevergoeding o.g.v. Uniform Herstelkader rentederivaten en Wsnp

Matthieu Verhoeven* en Christiane Koppelman

1. Inleiding

Al vele jaren lezen we in kranten en andere media over rentederivaten en het Uniform Herstelkader dat daarvoor is vastgesteld, maar wat houdt dit nu eigenlijk in en komen we er ook in de Wsnp mee in aanraking? Kort gezegd is een rentederivaat een van een ander financieel product afgeleid (derivaat = afgeleid) product om risico's verbonden aan dat andere financiële product in te perken. Het meest voorkomende rentederivaat is de renteswap¹. Vanaf 2007 zijn er door banken aan het MKB veel renteswaps verkocht om het risico van stijging van de variabele rente, die vaak op leningen aan het MKB in rekening werd gebracht, af te dekken². In die tijd werden er door banken nauwelijks nog langlopende leningen met vaste rente verstrekt³. De renteswaps werden afgesloten voor het geval de rente de komende jaren zou gaan stijgen. Echter, door intreding van de kredietcrisis was het tegenovergestelde het geval en daalde de rente fors. Daardoor waren de rentecondities in de markt vaak veel gunstiger dan de voorwaarden die door individuele MKB'ers met hun bank in het swapcontract waren afgesproken. Dit had groot financieel nadeel voor de MKB'ers tot gevolg.

Om het (enorme) financiële nadeel enigszins te verzachten, is op 19 december 2016 het Uniform Herstelkader (UHK) door de Derivatencommissie in opdracht van de Minister van Financiën vastgesteld. Het UHK is bedoeld voor MKB'ers, oftewel niet-professionele beleggers. De achterliggende gedachte van het UHK voor MKB'ers is dat rentederivaten voor MKB'ers nieuwe en ingewikkelde producten waren, waarvan zij de risico's als niet-professionele beleggers niet voldoende hebben kunnen overzien. Over die risico's zijn zij, mogelijk, door de banken onvoldoende geïnformeerd (schending van de zorgplicht). Aangezien het om veel benadeelden ging en het ondoenlijk was om in elke afzonderlijke zaak vast te stellen of de zorgplicht was geschonden, is er een UHK gekomen. Op grond van het UHK kan aan de MKB'ers die tussen 1 april 2011 en 1 april 2014 beschikten over een renteswap onder andere een coulangevergoeding worden uitgekeerd, zonder dat de bank erkent dat ze schadeplichtig is⁴.

Aangezien MKB'ers als het om eigenaren van een eenmanszaak of vennoten van een vof gaat (of om bestuurders van een B.V. die zich in privé voor een B.V. hebben verbonden) ook tot de Wsnp kunnen worden toegelaten, kunnen we ook in en rondom een Wsnp met een coulangevergoeding in het kader van het UHK te maken krijgen. Centrale vraag die daarbij speelt is of een dergelijke vergoeding in de boedel valt en zodoende aan schuldeisers ten goede moet komen. In dit artikel proberen we hierop voor verschillende situaties een, ons inziens meest passend, antwoord te geven.

2. Mogelijke situaties en hoofdvragen

Tegenover de coulangevergoeding (vordering van MKB'er op de bank) zal vaak een (rest)vordering uit een door de bank verstrekte

lening (vordering van bank op MKB'er) staan. De bank beroept zich in die gevallen bijna altijd op verrekening. In het vervolg van dit artikel zullen we de situatie dat de MKB'er en de bank over en weer een vordering op elkaar hebben als uitgangspunt nemen.

Daarvan uitgaande zijn er verschillende situaties mogelijk en discussies tussen verschillende partijen over aan wie de vergoeding toekomt. Er is sprake van maximaal drie partijen, te weten: de (ex-)saniet, de bank en de (Wsnp-)bewindvoerder.

De mogelijke situaties zijn grosso modo onder te verdelen in:

1. de Wsnp is nog van toepassing op het moment dat de coulancevergoeding wordt aangeboden, de schone lei is nog niet verstrekt;
2. de Wsnp is geëindigd met een schone lei, de uitdelingslijst is verbindend en daarna wordt de coulancevergoeding aangeboden⁵.

Voor beide situaties is van belang vast te stellen wanneer de vordering uit hoofde van de coulancevergoeding (de vordering op de bank) wordt geacht te zijn ontstaan en daarvan uitgaande of er mag worden verrekend door de bank. Voor de tweede situatie is bovendien van belang of de coulancevergoeding kan worden aangemerkt als een nagekomen bate.

We zullen bovengenoemde situaties en de vragen over het moment van het ontstaan van de vordering betreffende de coulancevergoeding en de mogelijkheden tot verrekening behandelen aan de hand van de volgende casus die zich bij de Rechtbank Overijssel heeft voorgedaan.

3. Casus

Op A is van juni 2013 tot en met april 2016 de Wsnp van toepassing geweest. De Wsnp is met verlening van de schone lei geëindigd. Tijdens de Wsnp is er een concurrente

vordering van de Deutsche Bank geverifieerd van ruim 4,2 miljoen euro. Op deze vordering is in het kader van de Wsnp ongeveer € 80.000,- uitgedeeld. Begin 2018 wordt het de rechtbank bekend dat aan A ruim € 200.000,- aan coulancevergoeding op grond van het UHK is aangeboden door de Deutsche Bank. De Deutsche Bank stelt zich op het standpunt dat zij die vergoeding mag verrekenen met de resterende vordering die zij nog op A heeft. De Deutsche Bank wijst erop dat de vordering op A vóór toepassing van de Wsnp is ontstaan en is van oordeel dat dit ook het geval is met betrekking tot de vordering betreffende de coulancevergoeding die A op haar heeft, zodat er mag worden verrekend. A stelt zich op het standpunt dat als vast komt te staan dat zijn vordering op de Deutsche Bank bestaande uit de coulancevergoeding eveneens vóór de toepassing van de Wsnp is ontstaan, verrekening niet meer mogelijk is omdat de vordering van de Deutsche Bank op hem door verstrekking van de schone lei niet meer opeisbaar is.

Om hierover duidelijkheid te verkrijgen, begint A een procedure tegen de Deutsche Bank bij de Rechtbank Amsterdam.

De (voormalig) rechter-commissaris stelt zich op het standpunt dat als komt vast te staan dat de vordering van A op de Deutsche Bank vóór of tijdens de toepassing van de Wsnp is ontstaan, de coulancevergoeding als nagekomen bate in de boedel valt en dient te worden verdeeld onder de geverifieerde schuldeisers op grond van de vroegere sluitdelingslijst. De Deutsche Bank heeft om te voorkomen dat zij, indien komt vast te staan dat de coulancevergoeding niet mag worden verrekend, zowel aan A als aan de bewindvoerder (de boedel) moet betalen, de bewindvoerder verzocht tussen te komen in de procedure bij de Rechtbank Amsterdam.

De Rechtbank Overijssel heeft vervolgens om dat tussenkomen mogelijk te maken op 14 november 2018 een beschikking vereffening nagekomen bate gegeven.⁶ De rechtbank heeft zich op het standpunt gesteld dat indien komt vast te staan dat de Deutsche Bank haar vordering op A niet mag verrekenen met de vordering van A op de Deutsche Bank, de coulancevergoeding als nagekomen (of onzekere) bate in de zin van artikel 356 lid 4 Fw jo artikel 194 Fw moet worden aangemerkt. In artikel 194 Fw gaat het om baten die ten tijde van de vereffening *niet bekend* waren. De rechtbank verwijst onder andere naar een arrest van 19 december 2014 (ECLI:NL:HR:2014:3678), waarin de Hoge Raad heeft uitgemaakt dat de *onbekendheid* met *zekere* baten (artikel 194 Fw) gelijk kan worden gesteld aan de *bekendheid* met *onzekere* baten.⁷ De grondslag hiervoor ligt volgens de Hoge Raad in de gerechtvaardigde belangen van de schuldeisers om, indien een dergelijke bate alsnog wordt gerealiseerd, deze tot het te verdelen actief te kunnen rekenen. De Rechtbank Overijssel concludeert in de beschikking van 14 november 2018 dat er in de casus van A en de Deutsche Bank eveneens sprake is van een *onzekere* bate, nu eerst nog in een procedure moet worden vastgesteld of de compensatievergoeding in de boedel valt. De onzekere bate was tijdens de looptijd van de Wsnp *onbekend*, omdat de Wsnp in april 2016 is geëindigd, terwijl het UHK eerst op 19 december 2016 is vastgesteld. Er was dus sprake van *onbekendheid* met een *onzekere* bate. De rechtbank heeft zich echter op het standpunt gesteld dat uitgaande van de gerechtvaardigde belangen van de schuldeisers en hetgeen overigens is bepaald in het arrest van de Hoge Raad van 19 december 2014 artikel 194 Fw van toepassing is. De rechtbank heeft de bewindvoerder bevolen ten aanzien van de nagekomen bate bestaande

uit de coulancevergoeding over te gaan tot vereffening en verdeling op grond van de vroegere uitdelingslijst.

De Rechtbank Amsterdam heeft op 24 december 2019 (ECLI:NL:RBAMS:2019:9727) vonnis gewezen in de door A tegen de Deutsche Bank aangespannen procedure waarin de bewindvoerder is tussengekomen. De Deutsche Bank heeft bij brief van 13 oktober 2017 aan A bericht dat hij recht heeft op een coulancevergoeding, maar dat die vergoeding wordt verrekend met de openstaande vordering van de Deutsche Bank op A. De Deutsche Bank heeft dit als volgt toegelicht. De vordering van de Deutsche Bank op A is door verlening van de schone lei tot een natuurlijke verbintenis geworden. De Deutsche Bank is van oordeel dat analoge toepassing van artikel 6:131 BW gerechtvaardigd is. Verjaring van een vordering leidt tot het ontstaan van een natuurlijke verbintenis en de verrekeningsbevoegdheid blijft bestaan indien er sprake is van een verjaarde vordering. Terzijde: dat standpunt lijkt na Hoge Raad 15 maart 2019⁸, onhoudbaar, maar daarover hierna meer. De Deutsche Bank is voorts van mening dat beide vorderingen (van A op de Deutsche Bank en van de Deutsche Bank op A) reeds vóór toepassing van de Wsnp op A bestonden en wijst erop dat beide verbintenissen verband houden met dezelfde rechtsverhouding. De Rechtbank Amsterdam overweegt ten aanzien van de verrekeningsbevoegdheid van de Deutsche Bank met de door de schone lei tot natuurlijke verbintenis geworden vorderingen: *In paragraaf 3.6.7 van het Herstelkader is bepaald dat relevante financiële tegemoetkomingen die verband houden met het niet-invorderbaar stellen of kwijtschelden van aan de klant verstrekte financieringen in mindering kunnen worden gebracht op de berekende compensatievergoeding. Het spreekt voor zich dat dit in mindering mogen brengen ook geldt voor*

vorderingen die door toepassing van de WSNP-regeling niet-invorderbaar zijn geworden. Als de bank bedragen die zij op eigen initiatief kwijt heeft gescholden of niet-invorderbaar heeft gesteld al in aftrek mag brengen, spreekt voor zich dat zij dat ook mag doen met bedragen die, buiten enig initiatief van de bank om, niet meer invorderbaar zijn als gevolg van het doorlopen van de WSNP-regeling’.

De Rechtbank Amsterdam wijst de vorderingen van A en de vorderingen van de Wsnp-bewindvoerder in de tussenkomst af.

Conclusie Rechtbank Amsterdam: de Deutsche Bank mag verrekenen, omdat zij dat volgens het UHK ook mag met door haarzelf aan de klant gedane financiële tegemoetkomingen in de zin van het niet-invorderbaar stellen of kwijtschelden van vorderingen van de Deutsche Bank op de klant.

De Rechtbank Amsterdam laat zich niet uit over het ontstaansmoment van de vordering bestaande uit de coulancevergoeding, over de invloed van de schone lei in een Wsnp en op de mogelijkheden tot verrekening.

4. Analyse ontstaansmoment vordering uit hoofde coulancevergoeding

De Deutsche Bank en (waarschijnlijk) ook A stellen zich op het standpunt dat de vordering van A op de Deutsche Bank betreffende de coulancevergoeding is ontstaan in de periode dat het verlies op de renteswaps is geleden, dus vóór de toepassing van de Wsnp op A. In de literatuur en jurisprudentie is over het ontstaansmoment (in samenhang met een insolventie) niet veel gezegd. Een van vorengenoemde standpunt afwijkende mening is te vinden bij mr. M. van der Beek, advocaat bij Bais Legal B.V. Volgens mr. Van der Beek kan de vordering (aanspraak op coulancever-

goeding) eerst zijn ontstaan vanaf het moment dat de betrokken bank zich heeft gecommitteerd aan het UHK⁹, dat is op z'n laatst op 19 december 2016 gebeurd, de datum waarop het UHK definitief is vastgesteld. Vraag is of dit juist is. Wij zijn van mening dat de vordering reeds ontstaat op het moment dat de ‘schade’ (het verlies door de renteswaps) is geleden en dat was het geval vóór toepassing van de Wsnp. Dat de ‘schade’ eerst na het einde van de Wsnp formeel is vastgesteld, doet daar niet aan af.

In de situatie dat de coulancevergoeding wordt aangeboden tijdens de looptijd van de Wsnp (er is nog geen schone lei verstrekt) mag de bank, uitgaande van ons standpunt dat de vordering betreffende de coulancevergoeding vóór de toepassing van de Wsnp is ontstaan, verrekenen. Immers de vordering van de bank op A (restschuld van de lening) is eveneens vóór toelating van A tot de Wsnp ontstaan. Op deze situatie is artikel 307 Fw van toepassing. Artikel 307 Fw ziet op de mogelijkheden tot verrekening tijdens de Wsnp. Verrekening van een schuld ten aanzien waarvan de schuldsaneringsregeling werkt (dus ontstaan vóór toepassing van de Wsnp) is slechts mogelijk met een vordering die eveneens vóór toepassing van de Wsnp is ontstaan.

Het in onze ogen meest interessante vraagstuk doet zich echter voor in de situatie zoals die is in de casus bij Rechtbank Overijssel: eerst ná verlening van de schone lei en verbindend worden van de uitdelingslijst wordt de coulancevergoeding aangeboden. Centrale vraag in deze situatie is of er met een natuurlijke verbintenis die resteert na verstrekking van de schone lei kan worden verrekend.

De Hoge Raad heeft zich hierover in zijn arrest van 15 maart 2019 gedetailleerd uitgelaten. De Hoge Raad overweegt dat na het

eindigen van een Wsnp de verrekenregels van artikel 6:127 e.v. BW gelden. De Hoge Raad overweegt vervolgens dat: *'omdat de schuldenaar van degene aan wie de schone lei is toegekend niet bevoegd is als schuldeiser de nakoming af te dwingen van een vordering als bedoeld in artikel 358 lid 1 Fw, is hij met betrekking tot die vordering ingevolge artikel 6:127 lid 2 BW niet bevoegd om zich op verrekening te beroepen'*. Vertaald naar de casus bij Rechtbank Overijssel betekent dit het volgende. Aangezien de bank op grond van de verstrekking van de schone lei aan A niet bevoegd is haar vordering op A af te dwingen, is de bank niet bevoegd zich op verrekening te beroepen. De Hoge Raad heeft in rechtsoverweging 3.4.3 uitgelegd dat het hoofddoel van de Wsnp is dat wordt voorkomen dat een natuurlijk persoon die in een problematische schuldensituatie is terecht gekomen, tot in lengte van jaren door zijn schulden kan worden achtervolgd. Dientengevolge is volgens de Hoge Raad bepaald dat als een Wsnp met verstrekking van een schone lei eindigt, een vordering ten aanzien waarvan de Wsnp werkt, voor zover deze onvoldaan is gebleven, niet langer afdwingbaar is; er resteert een natuurlijke verbintenis in de zin van artikel 6:3 BW. De Hoge Raad legt vervolgens ook nog uit waarom artikel 6:131 lid 1 BW (de bevoegdheid tot verrekening eindigt niet door verjaring van de rechtsoverordering) niet van analoge toepassing is (op welke analoge toepassing de Deutsche bank zich ten opzichte van A wel heeft beroepen). Reden hiervoor is dat de ratio van toekenning van de schone lei aan het einde van de looptijd van de Wsnp daaraan in de weg staat oftewel het hoofddoel van de Wsnp, namelijk dat een natuurlijk persoon niet jarenlang door zijn (problematische) schuldenlast mag worden achtervolgd, zou bij (het toestaan van) verrekening niet worden gerealiseerd.

Vraag is vervolgens aan wie de coulancevergoeding dan wel toekomt. A stelt zich vanzelfsprekend op het standpunt dat de coulancevergoeding aan hem moet worden uitgekeerd, maar ons inziens is de coulancevergoeding een nagekomen bate die, op grondslag van de vroegere uitdelingslijst, moet worden verdeeld over de geverifieerde schuldeisers, waarvan de bank er één is. Wij hebben bij dat oordeel betrokken dat in het arrest van de Hoge Raad van 19 december 2014 het ontstaansmoment van een vordering van de (ex-)saniet op grond van onverschuldigde betaling ook vóór de toepassing van de Wsnp lag.

5. Conclusie

Conclusie is dat de Rechtbank Amsterdam bij haar oordeel de van toepassing zijnde (faillissements)wetgeving en jurisprudentie van ons hoogste rechtsorgaan niet heeft betrokken. De rechtbank heeft bij haar beoordeling van de verrekeningsmogelijkheden van de Deutsche Bank eigen afwegingen gemaakt op grond waarvan de vorderingen van A en de bewindvoerder zijn afgewezen. A heeft inmiddels hoger beroep ingesteld. Op het moment van het schrijven van dit artikel is nog niet bekend of de Deutsche Bank de bewindvoerder zal verzoeken zich opnieuw te voegen in de procedure. Wordt vervolgd.

* Matthieu Verhoeven is werkzaam als insolventierechter in de Rechtbank Overijssel.

- 1 *Mr. B.F.M. Knüppe, prof. dr. T.P. Kocken, mr. R.J. Schimmelpennick, Bijlage 1 Definitieve Herstellkader 5 juli 2016.*
- 2 *Chantal van den Borne, Dirksz.wager legal & tax, 'Rentederivaten deel I: hoe werkt het', 1 december 2015 <https://www.dirksz.wager.nl/kennis/artikelen/rentederivaten-deel-i-hoe-werkt-het>*
- 3 *Chantal van den Borne, Dirksz.wager legal & tax, 'Rentederivaten deel II: de risico's', 1 december 2015, <https://www.dirksz.wager.nl/kennis/artikelen/rentederivaten-deel-ii-de-risico's>*
- 4 *Het UHK kent ook andere 'vergoedingsmaatregelen', maar die zullen wij in dit artikel buiten beschouwing laten.*
- 5 *We laten in dit artikel de situatie dat de Wsnp eindigt met schone lei zonder dat er een uitdelingslijst verbindend wordt, buiten beschouwing.*
- 6 *Rechtbank Overijssel 14 november 2018, ECLI:NL:RBOVE:2018:5047.*
- 7 *Ongeveer een jaar voor de Wsnp van A wordt in een handelsprocedure voor de rechtbank bepaald dat A schadevergoeding moet betalen aan B. Enkele maanden voor het eindigen van de materiële looptijd van de Wsnp kondigt het hof (hoger beroep van de handelsprocedure) bij tussenarrest aan dat de veroordeling tot betaling van schadevergoeding zal worden teruggedraaid. A heeft (vóór toepassing van de Wsnp) reeds ruim € 2.000,-- van de schadevergoeding voldaan aan B. Er ontstaat een vordering van A op B op grond van onverschuldigde betaling. Op 18 september 2012 is aan A de schone lei verstrekt, het eindarrest van het hof is op 10 oktober 2012 in kracht van gewijsde gegaan. De Hoge Raad stelt dat de bekendheid tijdens de Wsnp met de 'onzekere' bate (de mogelijke terugbetaling op grond van onverschuldigde betaling) gelijk kan worden gesteld aan de onbekendheid met 'zekere' baten (artikel 194 Fw).*
- 8 *Hoge Raad 15 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:377.*
- 9 *Noot mr. M. van der Beek, JOR, Jurisprudentie Onderneming & Recht, 21 mei 2019, afl. 5, p. 1330.*

12 - De positie bewindvoerder en de speelruimte van de rechter bij een procedure tot tussentijdse beëindiging van de Wsnp

Berend Engberts

Hoge Raad 13 december 2019,
ECLI:NL:HR:2019:1949

1. Samenvatting

Als de rechter-commissaris een voordracht doet tot tussentijdse beëindiging van de Wsnp en de (appel)rechter weigert daartoe over te gaan dan kan de bewindvoerder van die beslissing in (hoger beroep of in) cassatie komen als aan de rc-voordracht een daartoe strekkend verzoek van de bewindvoerder ten grondslag lag.

De rechtbank is niet verplicht om een Wsnp te beëindigen als zich een beëindigingsgrond voordoet. De rechtbank heeft “een zekere beoordelingsruimte”. Allereerst moet de rechter ten aanzien van de vastgestelde, toerekenbare tekortkomingen (art. 350 lid 3 onder c Fw) oordelen dat daaruit blijkt dat bij de schuldenaar de vereiste medewerking aan de uitvoering van de Wsnp ontbreekt. Als dat het geval is, kan hij het verzoek tot tussentijdse beëindiging afwijzen wanneer voldoende aanmerkelijk is dat de schuldenaar de Wsnp alsnog tot een goed einde zal weten te brengen en/of op grond van bijzondere omstandigheden. Een dergelijke beslissing dient de rechter adequaat te motiveren. Met name zal hij – als dat aan de orde is – moeten motiveren waarop de verwachting is gebaseerd dat de schuldenaar de Wsnp alsnog tot een goed einde zal weten te brengen.

2. De beslissingen van rechtbank en hof

Op 30 augustus 2018 wordt de schuldenaar toegelaten tot de Wsnp. Die verloopt bepaald niet vlekkeloos en de bewindvoerder vraagt de rechter-commissaris al op 25 februari 2019 om deze voor te dragen voor tussentijdse beëindiging (350-voordracht). De rechter-commissaris neemt dat verzoek over en op 25 april 2019 beëindigt de rechtbank de regeling tussentijds. Uit dat vonnis blijkt¹ dat de schuldenaar na 30 augustus 2018 een winkeldiefstal met geweld² heeft gepleegd. In januari 2019 wilde hij zonder toestemming van de bewindvoerder naar Curaçao vertrekken en hij heeft een auto op zijn naam gezet, eveneens zonder toestemming van de bewindvoerder. Ten slotte is gebleken dat zijn schuld bij het CJIB € 1.100 hoger was dan vermeld op de schuldenlijst bij het toelatingsverzoek. Dit betrof twee nieuwe, nog vóór het toelatingsvonnis opgelopen boetes voor zwaarrijden.³

De schuldenaar gaat in hoger beroep. Uit het arrest van het hof⁴ blijkt dat de schuldenaar inmiddels (tijdens de Wsnp) voor de diefstal vier maanden vast heeft gezeten en dat er in die tijd een nieuwe (huur)schuld is ontstaan van ruim € 1.050. Het ziet er al met al niet best uit voor de schuldenaar.

De schuldenaar voert aan dat de tekortkomingen hem, gelet op zijn intellectuele capaciteiten, niet kunnen worden toegerekend en dat geen sprake is van onwil maar van onkunde. Hij is in 2016/2017 opgenomen geweest in een psychiatrisch ziekenhuis, zonder dat een behandeling is gestart. Die behandeling zal binnenkort kunnen aanvangen. De auto die hij op zijn naam heeft laten registreren, is betaald door zijn familie, die hem zou ondersteunen met de kosten van onderhoud en gebruik, zodat hij meer mobiel zou zijn. Er is geen con-

creet nadeel te verwachten van het feit dat hij gedetineerd is geweest en wellicht nog een eerder opgelegde straf moet ondergaan (tegen het strafvonnis is hoger beroep ingesteld), omdat hij nog is vrijgesteld van de sollicitatieverplichting en een bijstandsuitkering ontvangt.

Het hof is met de rechtbank van oordeel dat schuldenaar (i) zijn Wsnp-verplichtingen niet naar behoren is nagekomen en (ii) de regeling heeft belemmerd doordat hij wegens het plegen van een misdrijf vier maanden gedetineerd is geweest. Dit laatste is in strijd is met de doelstellingen van de schuldsaneringsregeling en is al voldoende voor een tussentijdse beëindiging. Bovendien is de schuldenaar zijn inspanningsverplichting (herstel en/of re-integratie) niet nagekomen en is een nieuwe schuld ontstaan. Dat deze tekortkomingen niet toerekenbaar zijn, is niet aannemelijk geworden.

Toch strijkt het hof de hand over het hart, geeft de schuldenaar een tweede kans en verlengt de termijn van de Wsnp met zeven maanden. Het hof is er namelijk op de zitting van overtuigd geraakt dat de schuldenaar alles zal doen om zijn misstap te corrigeren om alsnog tot een succesvolle schuldsanering te komen.

Het hof neemt hierbij in aanmerking (i) dat bij een beëindiging een nieuwe wettelijke schuldsanering de komende tien jaar niet mogelijk is (art. 288 lid 2 onder d Fw), (ii) dat er ten tijde van de toelating kennelijk signalen waren dat de situatie van de schuldenaar zich had gestabiliseerd en dat hij op de goede weg was, (iii) dat in oktober 2018 beschermingsbewind over schuldenaar is uitgesproken en (iv) dat binnenkort een psychiatrisch behandeltraject zal aanvangen. Bij die stand van zaken is een tussentijdse beëindiging een te zware sanctie waarbij is betrokken (v) dat de regeling nog maar kort liep.

3. De beslissing in cassatie

Is de bewindvoerder, die niet de 350-voordracht deed, ontvankelijk?

De bewindvoerder gaat in cassatie van de beslissing van het hof en dat levert een procesrechtelijk probleem op. De bewindvoerder was namelijk niet degene die de rechtbank heeft gevraagd de Wsnp te beëindigen. Dat liet hij aan de rechter-commissaris over; een veel voorkomende praktijk die bewerkstelligt dat de bewindvoerder niet (te veel) tegenover de schuldenaar komt te staan wat, zeker in het geval dat de Wsnp niet wordt beëindigd, tot onwerkbare situaties kan leiden. De Hoge Raad gaat hier lenig mee om. Hij stelt allereerst vast dat in een situatie als deze de rechter-commissaris niet in hoger beroep kan komen en verwijst daarbij naar HR 10 januari 2014, ECLI:NL:HR:2014:51. In die uitspraak oordeelt hij dat de rechter-commissaris geen cassatieberoep kan instellen van de afwijzende beslissing op zijn voordracht tot inbewaringstelling (art. 87 Fw) van een gefailleerde omdat hij bij die voordracht optreedt in zijn hoedanigheid van rechter en niet kan worden aangemerkt als een verzoeker of belanghebbende die het recht toekomt een rechtsmiddel aan te wenden tegen de op zijn voordracht gegeven beschikking van de rechtbank.

In een andere uitspraak, van 17 april 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BH2958), had de rechter-commissaris zonder dat de bewindvoerder daarom vroeg een voordracht tot tussentijdse beëindiging (350-voordracht) gedaan. In die zaak oordeelde de Hoge Raad dat de bewindvoerder niet in hoger beroep kon komen van de beslissing van de rechtbank om niet tot beëindiging van de Wsnp over te gaan. De Hoge Raad trekt die zaak niet door naar deze casus en oordeelt dat 'een redelijke wetstoepassing'

meebrengt dat de bewindvoerder in een zaak als deze, waarin de bewindvoerder de rechter-commissaris verzocht om tot een 350-voordracht over te gaan en waarin het hof de regeling alsnog voortzet, de bewindvoerder kan worden aangemerkt als de in het ongelijk gestelde partij als bedoeld in art. 351 lid 5 Fw.

Ook op dit punt toont de Hoge Raad zich van een soepele en praktische kant. Want als het de bewindvoerder is die de 350-procedure in gang heeft gezet, is er veel voor te zeggen dat hij als in het ongelijk gestelde partij moet worden gezien, ook al doet hij niet zelf het verzoek. Een materiële en niet een formele benadering. Dit sluit ook aan bij de al genoemde praktijk dat de bewindvoerder het (liever) aan de rechter-commissaris overlaat een 350-voordracht te doen teneinde niet te zeer tegenover de schuldenaar te komen staan. Voor een bewindvoerder is het – vanuit de gedachte dat hij materieel partij wordt in de 350-procedure – wel belangrijk om niet in neutrale termen de problemen in de Wsnp aan de rechter-commissaris te melden maar hem expliciet te verzoeken een 350-voordracht te doen.

Wat is het beoordelingskader en de beoordelingsruimte van de rechter?

In cassatie betoogt de bewindvoerder dat bij het toerekenbaar begaan van het soort misdrijven, waaraan de schuldenaar zich schuldig heeft gemaakt, als *hard and fast rule* geldt dat de regeling (behoudens zwaarwegende of bijzondere omstandigheden) moet worden beëindigd. De A-G trekt dit in zijn conclusie wat breder en vraagt zich af of de rechter een beoordelingsvrijheid heeft als eenmaal vaststaat, zoals in dit geval, dat de schuldenaar zijn verplichtingen niet (volledig) is nagekomen. Die vraag is opgekomen, omdat de tekst van art. 350 Fw per 1 januari 2008 is gewijzigd. Voor die datum

stond er dat een tussentijdse beëindiging “*kan* geschieden indien (...)”. Sinds de herziening vangt art. 350 lid 3 Fw als volgt aan: “Een beëindiging als bedoeld in het eerste lid *geschiedt indien* (...)”. De A-G concludeert dat de rechter beoordelingsruimte toekomt bij toepassing van de sanctie van beëindiging. Er bestaat geen algemene regel die inhoudt dat de Wsnp bij het begaan van “toerekenbare misdrijven” (behoudens zwaarwegende of bijzondere omstandigheden) *moet* worden beëindigd. Het gaat, aldus de A-G, namelijk niet alleen om de gedraging van de schuldenaar, maar ook om zijn persoon en de omstandigheden waarin hij verkeert.

De Hoge Raad houdt het kort en oordeelt (rov. 4.1.2) dat de rechter niet verplicht is om de Wsnp te beëindigen als zich een van de in art. 350 lid 3 Fw genoemde (limitatieve) beëindigingsgronden voordoet. Aan de rechter komt een zekere beoordelingsruimte toe. Daarbij verwijst hij naar de conclusie van de A-G (onder 2.9-2.13) en merkt op dat de rechter in een 350-procedure ook de bevoegdheid heeft om de schuldsaneringsregeling niet te beëindigen, maar met toepassing van art. 349a lid 3 Fw de termijn daarvan te verlengen. Uit deze overwegingen noch uit de conclusie van de Advocaat-Generaal blijkt wat die “zekere beoordelingsruimte” inhoudt of hoe die beschreven zou kunnen worden.

Bij de beoordeling van de klacht van de bewindvoerder over de motivering van het oordeel dat in dit geval ruimte bestaat voor een uitzondering scheidt de Hoge Raad meer duidelijkheid. De Hoge Raad stelt in rov. 4.2.2 het volgende voorop:

“Op grond van art. 350 lid 3, aanhef en onder c, Fw kan de rechter de toepassing van de schuldsaneringsregeling beëindigen indien de schuldenaar een of meer van zijn uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen niet naar behoren

nakomt of door zijn doen of nalaten de uitvoering van de schuldsaneringsregeling anderszins belemmert dan wel frustreert. Voor beëindiging van de schuldsaneringsregeling op de gronden, vermeld in art. 350 lid 3, aanhef en onder c, Fw geldt als maatstaf of, in het licht van de overige omstandigheden van het geval, de daar genoemde gedragingen een duidelijke aanwijzing vormen dat bij de schuldenaar de van hem te vergen medewerking aan een doeltreffende uitvoering van de schuldsaneringsregeling ontbreekt. Deze beëindigingsgrond ziet mede op wangedrag van de schuldenaar.”

De rechter kan dus tussentijds beëindigen waarbij als maatstaf geldt of, in het licht van de overige omstandigheden van het geval, de daar genoemde gedragingen (de tekortkomingen en/of het wangedrag) een duidelijke aanwijzing vormen dat bij de schuldenaar de van hem te vergen medewerking aan een doeltreffende uitvoering van de schuldsaneringsregeling ontbreekt. Overigens is hier niets nieuws onder de zon want dit oordeelde de Hoge Raad, ten aanzien van het niet (naar behoren) nakomen van de Wsnp-verplichtingen, al in zijn arrest van 12 juni 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BI0455, rov. 3.3.2). In dat arrest overwoog hij tevens dat voor de toepassing van de tussentijdse beëindigingsgronden vereist is dat de schuldenaar van zijn gedragingen een verwijt kan worden gemaakt. Het door de Hoge Raad genoemde ‘wangedrag’ van de schuldenaar (zie laatste zin citaat hierboven) ziet op de wijziging van art. 350 lid 3 onder 3 Fw in 2008 toen als tussentijdse beëindiging grond werd toegevoegd het belemmeren of frustreren van de uitvoering van de Wsnp. Uitgaande van bovengenoemde maatstaf is de beoordelingsruimte daarin gelegen dat de rechter ten aanzien van de vastgestelde tekortkomingen oordeelt dat daaruit nog niet blijkt dat bij de schuldenaar de vereiste medewerking aan de uitvoering van de Wsnp ontbreekt. Bij wangedrag van de schuldenaar

lijkt mij die ruimte niet, althans heel beperkt aanwezig.

Na de vaststelling, of beter: herhaling van de beoordelingsmaatstaf struikelt de Hoge Raad ten slotte over de door het hof gegeven motivering voor zijn ‘genade voor recht’-oordeel. Hij stelt daarbij nog eens de tekortkomingen van de schuldenaar voorop en concludeert dat de schuldenaar binnen korte tijd na de toelating tot de schuldsaneringsregeling uiteenlopende en ernstige tekortkomingen heeft begaan in de naleving van zijn uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen. Verder stelt hij vast dat het hof, in cassatie onbestreden, heeft geoordeeld dat niet aannemelijk is geworden dat die tekortkomingen niet toerekenbaar zijn. De Hoge Raad vindt de beslissing van het hof, tegen deze achtergrond, onbegrijpelijk. Zo is niet duidelijk waarop het hof de verwachting baseert dat de schuldenaar de Wsnp alsnog tot een goed einde zal weten te brengen. Voor zover het beschermingsbewind hier een rol zou spelen, behoeft dat nadere motivering omdat dat bewind de vermelde tekortkomingen niet heeft kunnen voorkomen. Ook de overige door het hof in aanmerking genomen omstandigheden zijn niet van een dusdanig gewicht dat zonder nadere motivering valt te begrijpen dat die rechtvaardigen dat, ondanks de aard en de ernst van de tekortkomingen, niet wordt overgegaan tot beëindiging van de Wsnp.

4. Slotbeschouwing

De rechter moet op basis van de in 2009 geformuleerde maatstaf beoordelen of uit de vastgestelde tekortkomingen blijkt dat bij de schuldenaar de vereiste medewerking aan de uitvoering van de Wsnp ontbreekt.⁵ In deze zaak was het hof er blijkbaar van overtuigd geraakt dat de schuldenaar die medewerking wel zou gaan verlenen. Dit lijkt vervolgens te zijn vertaald in de vraag en het oordeel of de schul-

denaar de Wsnp alsnog tot een goed einde weet te brengen.

De Hoge Raad is op dit punt kritisch en benadrukt dat het ondanks ernstige tekortkomingen en wangedrag toch niet beëindigen van een Wsnp deugdelijk en overtuigend moet worden gemotiveerd en dat dat niet is gebeurd. Dit kan ik wel begrijpen. Want waarop het hof de verwachting baseert dat deze Wsnp nog een succes gaat worden is mij niet goed duidelijk geworden. Deze uitspraak leert dat dergelijke verwachtingen op objectief vast te stellen en deugdelijke feiten moeten zijn gestoeld. Dat zal de controleerbaarheid van rechterlijke uitspraken ten goede komen en kan willekeur voorkomen.

De laatste zin van de uitspraak luidt als volgt: *“Ook de overige door het hof in aanmerking genomen omstandigheden zijn niet van een dusdanig gewicht dat zonder nadere motivering valt te begrijpen dat die rechtvaardigen dat, ondanks de aard en de ernst van de tekortkomingen, niet wordt overgegaan tot beëindiging van de schuldsaneringsregeling.”* Hieruit kan – helemaal duidelijk is dat niet – ten slotte worden afgeleid dat andere, buiten het terrein van de beoordelingsmaatstaf liggende omstandigheden een

rol kunnen spelen bij de beoordeling van de vraag of een schuldsaneringsregeling tussentijds beëindigd moet worden. Die bijzondere omstandigheden zijn in beginsel niet de door het hof genoemde kwesties, te weten de tienjaarstermijn van art. 288 lid 2 onder d Fw en de korte duur van de Wsnp tot het moment van de 350-procedure. De bijzondere omstandigheden moeten in elk geval worden afgezet tegen de aard en de ernst van de tekortkomingen.

- 1 *Voor zover te kennen uit de conclusie van de A-G. Het vonnis van de rechtbank is niet gepubliceerd.*
- 2 *Dat de winkeldiefstal met geweld gepaard ging blijkt uit het arrest van de Hoge Raad maar niet uit de conclusie van de Advocaat-Generaal.*
- 3 *Dit maak ik op uit de conclusie van de A-G.*
- 4 *Na enig speurwerk bleek dat dit arrest wel is gepubliceerd: ECLI:NL:GHDHA:2019:2227.*
- 5 *Dat schuldenaar een verwijt valt te maken van de tekortkomingen staat vast en laat ik verder buiten beschouwing.*

13 - Interview WSNP Periodiek met Annemieke Bosma

Liselotte Maas*

Annemieke, je werkt inmiddels al ruim 10 jaar als bewindvoerder Wsnp. Hoe ben je in de wereld van de schuldsanering terecht gekomen?

Ik heb twee jaar Rechten gestudeerd, erg interessant maar mij te theoretisch. Daarna ben ik HEAO Bedrijfseconomie gaan studeren. Na een paar jaar werkervaring bij Aegon en Post-NL zag ik een vacature bij Bureau Benedictus als Bewindvoerder Wsnp. Dat leek me wel wat.

Een goede zet, want je viert nu je 12,5 jarig jubileum als bewindvoerder Wsnp?

Ja, inderdaad, gelukkig werd ik destijds aangenomen, terwijl ik geen Fries spreek. Dat was nog wel even een dingetje. Maar mijn achtergrond met een combinatie van Rechten en Bedrijfseconomie is ideaal gebleken. Ik kan met wetteksten en jurisprudentie goed uit de voeten. Zeker bij ondernemers die we veel bijstaan, is het daarnaast ook belangrijk om verstand te hebben van boekhouding en belastingen.

En wat geeft je dan zoveel voldoening in je werk?

Dat is eigenlijk wel het praktisch toepassen van het recht. Een wet lijkt natuurlijk heel zwart-wit, maar is ook heel erg een kwestie van

interpretatie. Ik vind het mooi om wetten en jurisprudentie te gebruiken zoals het mij op dat moment uitkomt. Ooit wilde ik graag advocaat worden, maar uiteindelijk ben ik toch heel praktijkgericht en past dit werk me beter.

Wat kun je je nog herinneren van de opleiding voor bewindvoerders bij OSR?

Die was goed te doen, zeker met mijn vooropleiding. Ik vond het een mooie en volledige opleiding, best pittig ook. Eigenlijk vind ik het een aanrader voor iedereen die werkt in de schuldhulpverlening, in het minnelijke zou het wat mij betreft ook verplicht mogen zijn. Als bewindvoerder Wsnp ken je de Faillissementswet goed, je weet wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Ook weet je precies hoe de voorlopige voorzieningen en dwangakkoorden geregeld zijn.

Even over die Msnp, daar heb jij niet zoveel mee, toch?

Als kantoor doen we ook veel Msnp-zaken. Bij eenvoudige schuldenproblematiek werkt dat best oké, maar het wordt vaak al snel ingewikkeld. Je mist dan echt de waarborgen van een wettelijk traject en de toezichthoudende rechter-commissaris hierbij. Daarnaast geeft de Wsnp als enige kans op een echt schone lei voor schuldenaren en levert het meer op voor schuldeisers. Al zijn de meningen over dat laatste verdeeld. We hebben het hier op kantoor onlangs uitgezocht en dan blijkt dat van de Wsnp's die in 2019 zijn geëindigd in het minnelijk traject gemiddeld 9% was aangeboden aan schuldeisers en wij in het wettelijk traject uiteindelijk 23% hebben uitbetaald.

Dat is interessant, hoe verklaar je dat grote verschil?

Het minnelijk aanbod is vaak gebaseerd op weinig spaarcapaciteit, terwijl er gedurende het wettelijk traject drie jaar een strenge sollicitatieplicht geldt. Ook komt uit de postblokkade nog wel eens een kapitaalverzekering of een vakantiewoning aan het licht. En we checken standaard de RDW en het Kadaster. Al die middelen en verplichtingen leveren uiteindelijk meer geld op voor de schuldeisers. Ik kan dan ook niet begrijpen dat schuldeisers instemmen met een minnelijk voorstel als er in het wettelijk traject een hogere uitdeling mogelijk is.

Dan nog iets. De NVVK. Jullie bieden minnelijke regelingen aan, maar zijn geen lid van de NVVK, waarom niet?

Ja, nog zoiets inderdaad. We zijn bewust geen lid van de NVVK. En dat krijgen we ook weleens terug van schuldeisers. Dan zeggen ze: "jullie zijn geen lid van de NVVK, dus jullie aanbod is te laag." Verder nergens op gebaseerd, dus dit soort tegenstemmers zijn met nader overleg of een dwangakkoord wel te overtuigen, maar het geeft wel aan hoe schuldeisers denken. We willen vrijheid in de manier van werken, vooral ook bij ondernemers. De regels en richtlijnen die de NVVK stelt beperken ons en wij staan daar ook niet achter. De 120-dagentermijn (of 6 maanden voor ondernemers) is gemiddeld veel te lang. We zijn misschien eigenwijs en menen dat wij zonder het stempel van de NVVK betere kwaliteit kunnen leveren.

En hoe doen jullie dat dan, zorgen voor goede kwaliteit?

We zijn heel erg gericht op kennisontwikkeling. Onze bewindvoerders Wsnp hebben veel onderling overleg, we hebben een enorme

kennisbank in huis, ook aan jurisprudentie. Met kennis kan je snelheid en kwaliteit leveren.

En wat is het leukste aan je dagelijkse werk?

Dat is de diversiteit, zowel in mensen als in problemen. Ik ben daarbij meer van de juridisch complexe zaken, verdiep me in verschillende rechtsgebieden zoals het arbeidsrecht en ondernemingsrecht, daar leer ik steeds weer van.

Sinds 2018 ben je directeur, hoe heeft dat je werk veranderd?

Ik ben nu veel meer bezig met het ondersteunen van collega's in complexe situaties en het delen van kennis. Over voldoening gesproken: ik merk dat dit me heel erg boeit.

En, waar ben je niet zo goed in?

In loslaten. Mijn sterke en mijn zwakke punt is mijn perfectionisme. Dat leidt ook wel eens tot nachtelijk gepieker.

De Wsnp loopt al jaren sterk terug. Annemieke, hoe kunnen we het tij keren?

Ja, dat is een belangrijk onderwerp. Hier wil ik graag landelijk en lokaal meer aandacht voor hebben. We zijn maar een kleine beroepsgroep. Je ziet dat beschermingsbewind en de NVVK een veel grotere lobby hebben. Ons eigen ministerie lijkt niet echt om te kijken naar de Wsnp, wel is er bij het Ministerie van SZW heel veel aandacht voor het sociale aspect op het gebied van schulden. Een van de weinig goede initiatieven hierin vind ik de aandacht voor vroegsignalering. Nu duurt het gemiddeld 5 jaar voordat mensen hulp zoeken. Heel goed als die drempel lager wordt. Tegelijk maak ik mij zorgen over het vervolg, want nu duren trajecten al vaak te lang en worden mensen onte-

recht bij de gemeente weggestuurd. Hoe zorgen er dan voor dat vroegsignalering echt gaat werken? Je moet mensen zodra ze zich aanmelden snel en adequaat helpen. Als ze weglopen, ben je ze kwijt.

En wat is dan volgens jou het grote voordeel van de Wsnp ten opzichte van het minnelijk traject?

De Wsnp werkt snel en effectief, geeft direct een stip op de horizon en alle betrokkenen weten waar ze aan toe zijn. Ook wordt daar de paritas creditorum gerespecteerd, in tegenstelling tot het minnelijk traject waar bijvoorbeeld boetes vooraf volledig worden betaald en er lokale afspraken zijn met de woningbouw.

Nou Annemieke, hoe schets jij dan jouw ideale wereld van schuldhulp?

Dat zie ik dan als volgt voor me:

- Ik wil de Wsnp direct openstellen, de voorwaarde eerst de Msnp te doorlopen laten we los. Het slagingspercentage gaat dan wellicht omlaag, maar je kunt het wel goed regelen. En er komt eerder rust voor mensen.

- Ik ben blij met het maatwerk dat de Rechtbank Noord-Nederland levert. Andere rechtbanken mogen wel wat meer praktisch zijn en het belang van een goede regeling voor schuldeisers meer voorop stellen dan bijvoorbeeld een perfect verzoekschrift. Mensen wat ruimhartiger toelaten tot de Wsnp, indien nodig met de stabiliteit van een beschermingsbewindvoerder of andere hulpverlening.

- Bij makkelijke zaken kun je kiezen voor een Msnp, voor meer complexe zaken heeft directe Wsnp de voorkeur. Het is vreemd dat een ondernemer in een week tijd zijn eigen faillissement kan aanvragen en je als particulier eerst veel obstakels moet overwinnen voor je een beroep op de Wsnp mag doen.

- Tenslotte wens ik dan ook dat de rechtbanken meer op 1 lijn komen zitten, dat is wel belangrijk.

Dat is een heldere visie. Wie is er nu aan zet om de eerste stap te zetten?

Wat mij betreft is het de overheid, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, want er is een wetswijziging nodig om dit mogelijk te maken. En dat vraagt meer samenwerking tussen de ministeries JenV en SZW

Een mooie oproep. Als laatste wil ik je vragen hoe je naar de nabije toekomst kijkt. Als straks na de Coronacrisis Nederland weer gaat draaien, zijn er ongetwijfeld heel veel mensen met schulden bijgekomen.

Ja, ik zie dat ons drukke tijden te wachten staan. Het is nu nog niet het moment, eerst moeten we zorgen dat we de crisis fysiek goed doorkomen. Daarna hoop ik dat we als schuldhulpverleners minnelijk en wettelijk mensen met maatwerk en kwaliteit zo snel mogelijk kunnen gaan helpen. Wat mij betreft komt er een noodwet met een kleine aanpassing van de Faillissementswet waarmee toelating tot de Wsnp wordt opengesteld zonder de verplichting tot een voorafgaand minnelijk traject.

* Liselotte Maas is werkzaam als projectmanager bij stichting CAV en daarnaast ontwikkelt zij online trainingen voor organisaties met De Online Schuldencoach.

14 - Belastingrestitutie en omzetting van een faillissement in een schuldsaneringsregeling

Theo Pourw

Een kleine ondernemer met een eenmanszaak wordt in 2008 failliet verklaard. In de lente van 2018(!) wordt het faillissement omgezet in een schuldsaneringsregeling. Dat moet gebeurd zijn op basis van art. 15b Fw, zodat voldaan moet zijn geweest aan twee voorwaarden:

- De kleine ondernemer heeft aangifte gedaan van zijn eigen faillissement ofwel (minder juist, maar wel 'ingeburgerd') hij heeft zijn eigen faillissement aangevraagd en;
- Er heeft (nog) geen verificatievergadering plaatsgevonden.

Was aan beide genoemde voorwaarden niet voldaan, dan had het omzettingsverzoek formeel moeten worden afgewezen, tenzij de schuldenaar geen verwijt trof van het feit dat hij niet naar aanleiding van de in art. 3a Fw bedoelde brief van de griffier binnen veertien dagen na de faillissementsaanvraag een schuldsaneringsverzoek heeft gedaan. Het omzettingsvonnissen zegt daar - wonderlijk genoeg - helemaal niets over, maar wellicht behoort de betreffende rechtbank tot de rechterlijke instanties die art. 15b Fw helemaal niet toepassen en omzettingsverzoeken alleen afwijzen als één van de afwijzingsgronden van art. 288 lid 2 Fw zich voordoet.

Bij het omzettingsvonnissen wordt het salaris van de (voormalig) curator - verder simpelweg de curator te noemen - vastgesteld op het beschikbare boedelactief, te weten meer-

dere tienduizenden euro's. Tevens vermeldt het vonnis dat het salaris bij voldoende actief zou zijn vastgesteld op nog enkele tienduizenden euro's meer en een bedrag aan verschotten. Vervolgens dient de curator namens de faillissementsboedel een BTW-aangifte in over de hele faillissementsperiode met het verzoek om een eventuele teruggaaf over te maken naar de (voormalige) faillissementsrekening. Deze aangifte resulteert in een teruggaaf van bijna € 3.000,-, die bij beschikking van enkele maanden later wordt toegekend. Dat gebeurt ambtshalve, omdat de aangifte te laat(!) was ingediend. Het bedrag van de teruggaaf wordt inderdaad overgemaakt naar de (voormalige) faillissementsrekening. De curator informeert de bewindvoerder daar niet over, maar laat na veelvuldig aandringen door de bewindvoerder slechts weten dat het faillissement fiscaal volledig is afgewikkeld. Als de bewindvoerder na meer dan een jaar eindelijk de financiële stukken van de curator ontvangt, constateert hij dat er naar aanleiding van de BTW-aangifte een restitutie heeft plaatsgevonden en dat het bedrag daarvan op de faillissementsrekening is gestort.

De Wsnp-bewindvoerder weet niet goed wat hij aan moet met deze gang van zaken en wendt zich tot de redactie voor overleg. De redactie meent dat door de omzetting van het faillissement in een schuldsanering de taak van de curator is geëindigd. Vanaf dat moment is de bewindvoerder verantwoordelijk voor het beheer en de vereffening van de boedel (art. 316 Fw). De curator was derhalve eigenlijk niet meer bevoegd om de BTW-aangifte te doen, alhoewel daartegen geen overwegend bezwaar bestaat. De curator is op dat moment immers degene die het beste in staat is de BTW-aangifte te doen. De curator was echter niet bevoegd om de belastingdienst te vragen het bedrag van de teruggaaf over te maken naar

de (voormalige) faillissementsrekening. Het gaat daarbij niet om aparte belastingplichtige entiteiten. De faillissementsboedel bestaat in feite niet meer en het bedrag van de restitutie kán dus alleen in de saneringsboedel vloeien.

Nu het salaris in het faillissement is vastgesteld op het totaal van het boedelactief, is het onwaarschijnlijk dat de curator na de omzetting nog salaris te vorderen had. Zou dat wel het geval zijn, dan zou dat op grond van art. 15d lid 1 sub b Fw in de schuldsanering gekwalificeerd kunnen worden als een zogenoemde superpreferente boedelvordering (art. 16 lid 2 Fw) en dient de bewindvoerder - wanneer er voldoende boedelactief is en de bewindvoerder zijn salaris volledig ziet gewaarborgd - het eventueel onbetaald gebleven salaris van de curator bij voorrang uit de boedel te voldoen. Bij onvoldoende actief voor de betaling van de boedelvorderingen lijkt eerst de bewindvoerder aan bod te komen. Immers, titel 3 van de Faillissementswet is nu van toepassing en op basis van art. 320 lid 7 Fw wordt het salaris van de bewindvoerder bij voorrang voldaan boven alle andere schulden, dus ook boven een eventuele salarismvordering van de curator. Maar dat probleem speelt hier in elk geval (nog) niet.

Hoe nu verder in deze casus?

De bewindvoerder kan aanspraak maken op doorbetaling door de curator van het bedrag van de belastingteruggaaf aan de saneringsboedel. In dat verband lijkt het verstandig om de rechter-commissaris te vragen de curator te bevelen bedoelde doorbetaling te doen. Zou dat geweigerd worden dan kan de bewindvoerder de rechter-commissaris toestemming vragen voor het opstarten van een civiele procedure tegen de curator.

Ook een andere oplossing is mogelijk. De fiscus was op de hoogte van de omzetting van het faillissement in een schuldsanering. De curator heeft de belastingdienst daarvan per brief op de hoogte gesteld. Bovendien is bij de bewindvoerder op 16 mei 2018 een belastingvordering aangemeld, waaruit zonder meer blijkt dat de omzetting bekend was bij de belastingdienst. Het is echter voorstelbaar dat de ambtenaar die de belastingrestitutie moest afhandelen de brief van de curator niet heeft gezien en het hem was ontgaan dat er een omzetting had plaatsgevonden. Bij raadpleging van het Centraal Insolventie Register (C.I.R.) had hij dat overigens zonder meer kunnen zien. Ook zonder dat alles echter had de betreffende belastingambtenaar uiteindelijk moeten uitkomen bij de bewindvoerder. Immers, art. 73.4.14 van de Leidraad Invordering 2019 bepaalt in de laatste alinea:

‘Als na beëindiging van het faillissement daaruit ontvangen gelden moeten worden terugbetaald, treedt de invorderingsambtenaar in verband met artikel 194 FW (red.: de nagekomen batenregeling) in overleg met de curator.’

Het daar bedoelde overleg had de belastingambtenaar dan alsnog moeten leren dat het faillissement was omgezet in een schuldsaneringsregeling en dat de restitutie dus met de bewindvoerder moest worden afgehandeld.

In plaats van een beroep te doen op de rechter-commissaris kan de bewindvoerder zich rechtstreeks tot de belastingdienst wenden. De belastingdienst heeft onverschuldigd betaald aan de curator (art. 6:203 BW) en zou daarop door de bewindvoerder aangesproken kunnen worden. De belastingdienst kan dan op eigen gezag het betreffende bedrag van de curator terugvorderen en overmaken naar de bewindvoerder.

De keus is aan de bewindvoerder en is enigszins afhankelijk van de plaatselijke situatie. In sommige arrondissementen kan het erg lang duren voordat er door de rechter-commissaris op dergelijke verzoeken van een bewindvoerder wordt gereageerd. Anderzijds heeft de belastingdienst momenteel de handen vol aan de

toeslagenaffaire, maar dat speelt weer niet in alle arrondissementen. Hoe dan ook, vorenbedoeld verzoek aan de rechter-commissaris lijkt de kortste weg voor de oplossing van dit probleem, maar in voorkomend geval is er een alternatief.

---

15 - Nieuws in het kort

Coronavirus: tegemoetkoming voor Wsnp-bewindvoerders en organisaties

Door de sluiting van de rechtbanken vanwege het coronavirus is de instroom in de Wsnp (nog verder) gestagneerd. Hierdoor zijn er minder inkomsten voor Wsnp-bewindvoerders. Bureau Wsnp kan Wsnp-bewindvoerders hierin tegemoetkomen door de voorschotten in schuldsaneringszaken niet direct te crediteren. Nuldeclaraties hoeven op dit moment niet actief naar Bureau Wsnp gestuurd te worden, daarvoor kan men wachten op een bericht van Bureau Wsnp. Daarnaast kan er verzocht worden om uitstel van betaling van facturen van Bureau Wsnp. Meer informatie vindt u via <https://www.bureauwsnp.nl/nieuws/2020/aandacht-voor-het-coronavirus-bij-bureau-wsnp>

Coronavirus: huisbezoeken

Van bewindvoerders wordt er, vanwege de restricties, op dit moment niet verwacht dat ze een huisbezoek afleggen. Na benoeming kan er een telefonische intake plaatsvinden en dienen er duidelijke brieven (met uitleg over de Wsnp en de verplichtingen) aan sanieten te worden verstuurd. Op het moment dat de restricties zijn opgeheven, dient er alsnog een huisbezoek plaats te vinden.

16 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 20 maart 2020

1. Rb. Overijssel 28 oktober 2019, ECLI:NL:2019:RBOVE:5059 (art. 288 lid 1 sub b Fw)

Schulden niet te goeder trouw ontstaan, verdenking van Ponzifraude.

Verzoeker heeft een schuldenlast van € 865.002,-, waarvan € 712.877,66 bestaat uit schulden aan 27 natuurlijke personen. Verzoeker exploiteert sinds 2002 een eenmanszaak. De financiële problemen zijn volgens verzoeker ontstaan door een wijziging in 2010 van de Wet Financieel Toezicht. Hierdoor mag een tussenpersoon geen provisie meer ontvangen. Ook was er sprake van een enorme stijging van de personeelskosten. Inmiddels is de onderneming geherstructureerd en volgens verzoeker winstgevend. Voor de zitting is er namens meerdere schuldeisers aangevoerd dat de schulden niet te goeder trouw zijn ontstaan in de afgelopen vijf jaar. De schuldeisers hebben geld aan verzoeker geleend om te investeren in ondernemingen waarvoor verzoeker werkzaam was. Het geld is volgens de betreffende schuldeisers nooit aangewend voor externe investeringen, maar gebruikt voor de financiering van de eigen onderneming, persoonlijke behoeftes van verzoeker en om uit te lenen aan andere klanten van verzoeker. Een van de schuldeisers zal, vanwege vermeende Ponzi-fraude, aangifte doen van oplichting. Ter zitting heeft verzoeker verklaard dat hij de schuldeisers destijds heeft geadviseerd te investeren in zijn onderneming tegen 6 à 7% rente. In plaats van het geleende geld dusdanig te investeren dat het rendement kon worden uitgekeerd, is het geld gebruikt om de onderneming overeind te houden. Begin 2018 is er voor het laatst geld aan verzoeker geleend. De rechtbank oordeelt dat het niet aannemelijk is dat verzoeker te goeder trouw is geweest. Verzoeker heeft de schuldeisers onder valse voorwendselen overgehaald geld aan hem te lenen, terwijl hij wist dat hij het rendement niet kon uitbetalen en niet zou kunnen aflossen. Hiermee is verzoeker jarenlang doorgedaan, terwijl hij al lange tijd wist dat hij niet meer aan zijn financiële verplichtingen kon voldoen. Ook acht de rechtbank het feit dat wordt verzocht schulden van natuurlijke personen te saneren, terwijl hij de onderneming die de schulden heeft veroorzaakt wenst voort te zetten, getuigen van een zeer gebrekkige moraal. Daarnaast is verzoeker zeer recent een nieuwe financiële verplichting aangegaan inzake de lease van een nieuwe auto. Ook dit getuigt van een gebrekkige moraal en van verwijtbaarheid ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van de schulden. Wanneer verzoeker de auto nodig heeft voor zijn werk, had hij er ook voor kunnen kiezen een aanzienlijk goedkopere tweedehands auto te kopen of te leasen. De rechtbank wijst het Wsnp-verzoek af.

2. Rb. Rotterdam 1 november 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:10625 (art. 287a Fw)

Verzoek dwangakkoord afgewezen, verzoeker eigenaar eigen woning – vermogensbestanddelen buiten beschouwing gelaten.

Verzoeker heeft 17 schuldeisers - 1 preferente en 16 concurrente - en een totale schuldenlast van € 170.088,91. De aangeboden schuldregeling houdt een betaling in van 37,31 % aan de preferente schuldeisers en 18,72 % aan de concurrente schuldeisers tegen finale kwijting. Het aangeboden prognosepercentage is gebaseerd op de NVVK-norm op basis van zijn fulltime dienstbetrekking. Verzoeker heeft sinds de aanmelding bij schuldhulpverlening geen nieuwe schulden of achterstanden meer laten ontstaan. Vijftien schuldeisers stemmen in met de

aangeboden schuldregeling, Interbank en Bedrijfspensionfonds weigeren in te stemmen. Zij hebben vorderingen voor een totaalbedrag van € 28.065,02; 16,50 % van de schuldenlast. De rechtbank stelt vast dat verzoeker, met zijn partner, eigenaar is van een woning. De woning heeft een getaxeerde verkoopwaarde van € 275.000,- à € 285.000,-. Uitgaande van de annuïtair dalende hypotheekschuld van (maximaal) € 208.494,14 is er een vermoedelijke overwaarde van ongeveer € 70.000,-. Schuldhulpverlening Plangroep heeft ter zitting desgevraagd bevestigd dat in het aanbod aan de schuldeisers hiervan geen melding is gemaakt en dat het aanbod niet voorziet in verkoop van de woning en te gelde maken van de overwaarde. Schuldhulpverlening heeft de schuldeisers onvolledig en de rechtbank onjuist geïnformeerd. Bovendien zijn in de Vtlb-berekening niet alle inkomenscomponenten van verzoeker opgenomen. De bruto hypotheeklast is volledig ten laste van verzoeker gebracht, maar er is geen rekening gehouden met de voorlopige fiscale teruggave, die een positief effect op de afloscapaciteit zou hebben. De partner van verzoeker heeft verklaard dat zij de maandelijkse voorlopige teruggave ontvangt. Er bestaat ook onduidelijkheid over de hoogte van de schuldenlast: in de aangeboden regeling wordt gesproken over een totale schuldenlast van verzoeker van € 160.626,51 terwijl uit het Wsnp-verzoek blijkt dat zijn schuldenlast € 170.088,91 bedraagt. De schuldhulpverlening brengt gedurende het minnelijk traject € 4.126,06 aan kosten in rekening. Die kosten zijn hoger dan de Wsnp-kosten terwijl in de Wsnp de waarborgen voor schuldeisers aanzienlijk beter zijn. De rechtbank concludeert dat het aanbod niet het uiterst haalbare is, dat het voorstel niet betrouwbaar gedocumenteerd noch transparant is en wijst het verzoek dwangakkoord af.

3. Rb. Overijssel 17 december 2019, ECLI:NL:RBOVE:2019:5057 (verzoek ontslag bewindvoerder; art. 9 AVG)

De r- en de bewindvoerder mogen medische gegevens in de zin van de AVG en in het kader van een verzoek tot ontheffing van de sollicitatieplicht verwerken op grond van artikel 9 lid 2 sub f AVG.

Verzoekster verzoekt ontslag van haar Wsnp-bewindvoerder en heeft aangevoerd dat de bewindvoerder haar sinds oktober 2019 onder druk heeft gezet om haar medisch dossier aan te leveren ter onderbouwing van een verzoek tot vrijstelling van de sollicitatieplicht. Volgens verzoekster gaat het bij medische gegevens om bijzondere gegevens die een speciale 'bescherming' genieten en die een niet-medicus niet mag inzien, opslaan en verwerken. De klachtenfunctionaris van het kantoor van de bewindvoerder heeft er onder andere op gewezen dat de bewindvoerder om een aanvraag voor vrijstelling van de sollicitatieplicht te onderbouwen kennis mag nemen van medische zaken, maar dit is volgens verzoekster onjuist. Verzoekster heeft o.a. verwezen naar de site van GGZ Centraal waarop is vermeld dat de rechter een curator, mentor of bewindvoerder kan benoemen, welke bewindvoerder het medisch dossier niet mag inzien. Voorts heeft verzoekster verwezen naar de site van het Bureau Wsnp, waarop te lezen is dat post van geheimhouders (zoals een arts) niet mag worden geopend als de geheimhouding op de envelop is vermeld. Dit versterkt naar het oordeel van verzoekster haar stellingname over het kennisnemen van medische gegevens. In het kader van het openen van post heeft verzoekster erop gewezen dat de bewindvoerder, in strijd met de geheimhoudingsplicht, enveloppen met de uitslag van een bevolkingsonderzoek en met een brief over haar digi-d heeft geopend. Op de enveloppen was volgens verzoekster duidelijk vermeld wie de afzenders waren. Verzoekster verzoekt de rechtbank de bewindvoerder opdracht te geven haar medisch dossier uit het dossier van verzoekster dat aanwezig is op het

kantoor van de bewindvoerder te verwijderen. Voorts verzoekt verzoekster de bewindvoerder te ontslaan, nu de verhoudingen tussen verzoekster en de bewindvoerder dan wel het kantoor van de bewindvoerder flink zijn verstoord. Het vertrouwen van verzoekster in een normale samenwerking en dienstverlening is inmiddels weg, omdat de bewindvoerder en het kantoor waar zij werkzaam is zich niet storen aan vigerende regelgeving (AVG) en volharden in hun standpunt, ook na onderbouwde klachten van de zijde van verzoekster. De rechtbank overweegt als volgt. De r-c verwerkt bijzondere persoonsgegevens, zoals medische gegevens, in het kader van zijn rechtsbevoegdheid (artikel 9 lid 2 sub f AVG). De Wsnp-bewindvoerder verwerkt de bijzondere persoonsgegevens, omdat hij of zij het verzoek om vrijstelling van de arbeids- of sollicitatieplicht van de saniet onderbouwd aan de r-c moet aanbieden. De bewindvoerder mag de bijzondere persoonsgegevens dan ook eveneens verwerken op grond van artikel 9 lid 2 sub f AVG. Echter niet op basis van de zinsnede “in het kader van zijn rechtsbevoegdheid”, maar op basis van de zinsnede “noodzakelijkheid voor de onderbouwing van een rechtsvordering”. De r-c, maar ook de bewindvoerder zijn dus bij het uitvoeren van hun taken gerechtigd bijzondere persoonsgegevens, zoals medische gegevens, te verwerken. De rechtbank concludeert dat er geen sprake is van het aanleggen van een medisch dossier door de bewindvoerder en dat de medische gegevens waarover de bewindvoerder wel beschikt, in het dossier van de bewindvoerder aanwezig mogen blijven. De rechtbank wijst er ten overvloede nog op dat de tekst op de site van GGz Centraal doelt op beschermingsbewindvoerders en niet op Wsnp-bewindvoerders. Ten aanzien van het volgens verzoekster onterecht openen van de uitslag van een bevolkingsonderzoek en een envelop met de digi-d door de bewindvoerder concludeert de rechtbank dat, indien voor de bewindvoerder duidelijk was wat er in de enveloppen zat, deze niet hadden mogen worden geopend. De rechtbank is echter van oordeel dat het - naar achteraf blijkt - af en toe onterecht openen van enveloppen nu eenmaal inherent is aan de toepassing van de schuldsaneringsregeling en de daardoor aanwezige postblokkade en zeker indien aan de envelop niet is te zien wat erin zit. Deze inbreuk op de privacy weegt naar het oordeel van de rechtbank op tegen de ‘beloning’ die aan het einde van een schuldsaneringsregeling, bij voldoening aan alle verplichtingen, op een saniet ligt te wachten. Met betrekking tot het niet aan verzoekster doorsturen van post van Nationale Nederlanden, hetgeen volgens verzoekster een ‘postaal’ delict oplevert, overweegt de rechtbank dat verzoekster en de bewindvoerder bij aanvang van de schuldsaneringsregeling hebben afgesproken financiële post, zoals de post van Nationale Nederlanden, door te sturen naar de beschermingsbewindvoerder. Indien verzoekster dergelijke post ook zelf wenst te ontvangen, dient zij hierover afspraken te maken met haar beschermingsbewindvoerder. Afgezien van het feit dat dit postaal delict niet bestaat, is er naar het oordeel van de rechtbank ook geen sprake van een andersoortig delict. De rechtbank wijst het ontslagverzoek af.

**4. Rechtbank Overijssel 9 januari 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:1201
(art. 287 lid 4, 287b Fw)**

Verzoek 287 lid 4 Fw afgewezen na moratorium en afwijzing eerder Wsnp-verzoek. Misbruik van recht.

Bij vonnis van 30 oktober 2018 is de huurovereenkomst van verzoeker met de Woningstichting ontbonden en is verzoeker veroordeeld de woning te ontruimen. De rechtbank heeft de Woningstichting op grond van artikel 287b Fw (moratorium) van 16 april 2019 tot 16 augustus 2019 verboden tot ontruiming van de woning over te gaan. Bij vonnis van 12 november 2019 is het, tegelijk met het verzoek moratorium ingediende, Wsnp-verzoek afgewezen omdat verzoeker, hoewel deugdelijk opgeroepen, zowel op de zitting van 23 september 2019 als op de zitting van 5 november 2019 niet is verschenen. Thans verzoekt verzoeker, onder overlegging van een identiek Wsnp-verzoek als waarop op 12 november 2019 afwijzend is beslist, een voorlopige voorziening ex artikel 287 lid 4 Fw te treffen, in die zin dat het de Woningstichting wordt verboden tot twee weken nadat op het thans opnieuw ingediende Wsnp-verzoek door de rechtbank is beslist, de woning van verzoeker te ontruimen. Bij exploit van 4 december 2019 heeft de deurwaarder (opnieuw) de ontruiming aangezegd, dit keer voor 15 januari 2020. De rechtbank overweegt dat een voorlopige voorziening op grond van art. 287 lid 4 Fw tot doel heeft het geven van een spoedeisende beslissing voor de situatie dat het minnelijk traject reeds is beproefd maar niet is geslaagd en er nog moet worden besloten op het Wsnp-verzoek. De rechtbank concludeert dat er heel recent (12 november 2019) nog (afwijzend) is besloten op hetzelfde Wsnp-verzoek dat thans opnieuw is ingediend. Aan de voorwaarde voor het toekennen van een voorlopige voorziening dat er nog niet op het verzoek schuldsanering is besloten, is dus niet voldaan en dit moet naar het oordeel van de rechtbank de afwijzing van het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening tot gevolg hebben. Voor zover verzoeker betoogt dat er thans een nieuw Wsnp-verzoek ter beoordeling voorligt waarop nog moeten worden besloten, overweegt de rechtbank dat verzoeker bij vonnis van (eveneens) vandaag niet-ontvankelijk zal worden verklaard in dat Wsnp-verzoek, nu er geen nieuwe feiten en omstandigheden zijn aangevoerd die een inhoudelijke beoordeling van dat verzoek rechtvaardigen. De rechtbank wijst er ten overvloede op dat verzoeker voor een inhoudelijke herbeoordeling van zijn Wsnp-verzoek dat bij vonnis 12 november 2019 is afgewezen, de weg van hoger beroep had kunnen bewandelen, hetgeen hij niet heeft gedaan. De rechtbank is van oordeel dat verzoeker thans niet opnieuw de mogelijkheid moet worden geboden om zijn schulden door het treffen van een minnelijke of wettelijke schuldregeling te regelen nu hem hiervoor alle (wettelijke) middelen zijn verstrekt (moratorium en de mogelijkheid van wettelijke schuldsanering) en hij die middelen niet heeft benut. De Woningstichting moet thans – na een jaar en twee maanden – tot executie van het vonnis van 30 oktober 2018 kunnen overgaan. Het indienen van het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening (art. 287 lid 4 Fw) levert naar het oordeel van de rechtbank dan ook misbruik van recht op nu het middel voor het oneigenlijke doel van het ten onrechte nogmaals verkrijgen van uitstel voor het executeren van de titel voor ontruiming van de woning wordt gebruikt.

5. Hof Arnhem-Leeuwarden 16 januari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:399 (art. 350 Fw)*Tussentijdse beëindiging Wsnp na omzetting faillissement in Wsnp. Beschikbare baten.*

Het faillissement van schuldenaar wordt op 7 augustus 2019 omgezet in een wettelijke schuldsaneringsregeling, die op 10 december 2019 tussentijds wordt beëindigd omdat a) schuldenaar niet voldaan heeft aan de verplichtingen die voortvloeien uit de schuldsaneringsregeling, b) hij nieuwe schulden heeft laten ontstaan, c) hij heeft getracht zijn schuldeisers te benadelen en d) er feiten en omstandigheden bekend zijn geworden, die ten tijde van de toelating reeds bestonden en die, als zij bij de toelating bekend zouden zijn geweest, aan toelating in de weg hadden gestaan. Omdat de bewindvoerder beschikt over twee in de inboedel gevallen horloges, een Rolex met een nieuwaarde van € 9.250,- en een Cartier met een tweedehandsprijnsindicatie van € 2.912,-, oordeelt de rechter dat schuldenaar wederom in staat van faillissement zal verkeren zodra de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan. Tegen de faillietverklaring (en dus niet tegen de tussentijdse beëindiging) gaat schuldenaar in hoger beroep. Schuldenaar stelt dat de curator in zijn faillissement destijds van mening was dat dat faillissement in alle opzichten was afgewikkeld en dus voor opheffing gereed was. Voor het opnieuw uitspreken van een faillissement, zo kort na een eerder langdurig en geheel afgewikkeld faillissement, ontbreken wettelijke gronden. De bewindvoerder verklaart dat na een tussentijdse beëindiging van de wettelijke schuldsaneringsregeling op grond van art. 350 c t/m g Fw er van rechtswege een faillissement volgt, tenzij er geen baten beschikbaar zijn. Volgens de bewindvoerder zijn er wel baten beschikbaar, doelend op de twee dure horloges. Daarnaast zit er volgens de bewindvoerder vermogen in een Duitse onderneming waarvan schuldenaar aandeelhouder is en voorts vermoedt zij dat er vermogen aanwezig is in de negen bedrijven die zijn gevestigd in de kelderbox van het woonadres van schuldenaar. Het hof oordeelt dat een faillissement dat vooraf is gegaan aan de schuldsaneringsregeling niet uitsluit dat schuldenaar wederom failliet verklaard kan worden: er zijn baten beschikbaar waarmee vorderingen geheel of gedeeltelijk kunnen worden voldaan. Het vonnis van de rechtbank blijft in stand.

6. Rb. Rotterdam 22 januari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:786 (art. 287a Fw)*Verzoek dwangakkoord afgewezen. Vermogensbestanddelen buiten beschouwing gelaten.*

Volgens het verzoekschrift heeft verzoekster twee concurrente schuldeisers die in totaal een bedrag van € 83.031,76 vertegenwoordigen. Gebleken is dat de vordering van BSR (€ 241,77) inmiddels volledig is betaald, zodat alleen de vordering van X resteert. Volgens het verzoekschrift bedraagt deze € 82.789,99, volgens X bedraagt zijn vordering – na incasso via derdenbeslag bij Y – thans € 66.390,97. De aangeboden schuldregeling houdt betaling ineens in van 2,24% tegen finale kwijting en is gebaseerd op een saneringskrediet berekend aan de hand van de NVVK-norm en de AOW-uitkering van verzoekster aangevuld met een klein pensioen. Verweerder voert o.a. aan dat hij ernstig ziek is en het geld nodig heeft om medische ingrepen te bekostigen. Verweerder heeft voorts twee notariële aktes overgelegd waaruit blijkt dat de ouders van verzoekster haar € 50.000 verschuldigd zijn tegen 6% rente ('papieren' schenking betaalbaar aan verzoekster na overlijden ouders, door verzoekster (terug-)geleend aan de ouders tegen 6% rente door verzoekster jaarlijks van ouders te ontvangen, *red.*). Verzoekster ontkent dat zij rente heeft ontvangen. De rechtbank stelt voorop dat X de enige schuldeiser is. Gelet daarop zal niet snel kunnen worden geoordeeld dat X in redelijkheid niet kon weigeren om met de schuldregeling in te stemmen. Voorts overweegt de rechtbank dat het doel van de papieren schenking is het te vererven bedrag

en de erfbelasting te verlagen. Vereist is dat de ouders over het bedrag dat zij hun kinderen hebben geschonken jaarlijks minimaal 6% rente daadwerkelijk betalen (zie onder meer de artikelen 10 en 21 lid 14 van de Successiewet 1956 en artikel 10 van het Uitvoeringsbesluit Successiewet 1956). Gelet hierop is het aannemelijk dat verzoekster vanaf respectievelijk 2006 en 2007 jaarlijkse rentebetalingen heeft ontvangen, aldus de rechtbank. Temeer daar X van de schenkingen aan de schuldhulpverlening melding heeft gemaakt, had het op de weg van de schuldhulpverlening gelegen om nader onderzoek te doen (de desbetreffende aktes waren ook als bijlagen bij het ingediende verzoekschrift overgelegd). De rechtbank kan niet vaststellen dat het aanbod het maximaal haalbare is en evenmin wordt duidelijk waarom - ondanks de aannemelijk geachte rentebetalingen aan verzoekster - is gekozen voor een eenmalige uitkering gefinancierd door een saneringskrediet. Voorts heeft verzoekster ter zitting verklaard dat Y alles aan haar heeft afbetaald en dat zij niets wist van het derdenbeslag door X onder Y. De rechtbank acht het niet aannemelijk dat verzoekster niet op de hoogte was van het openstaande bedrag dat Y aan haar moest betalen; verzoekster heeft kennelijk in strijd met de waarheid verklaard dat zij niets meer van Y te vorderen had. Zij heeft de schuldeisers onvolledig en de rechtbank onjuist geïnformeerd. De rechtbank wijst het verzoek dwangakkoord af.

7. Rb. Rotterdam 22 januari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:787 (art. 284 Fw)

Wsnp-verzoek afgewezen, één schuld en niet te goeder trouw.

Verzoekster heeft één schuldeiser, de openstaande vordering bedraagt nog € 66.390,97. Deze schuld is ontstaan uit een geldlening van € 45.000,-. De schuldeiser is steeds bereid geweest een acceptabele betalingsregeling te treffen. Daar heeft verzoekster niet op gereageerd, waardoor de schuldeiser zich in 2017 genoodzaakt zag om een gerechtelijke procedure te starten. Op 11 juli 2018 is verzoekster veroordeeld tot betaling. Hoewel de oorspronkelijke vordering ouder is dan vijf jaar, is het aan de opstelling van verzoekster te wijten dat de schuldeiser een gerechtelijke procedure diende te starten. Hierdoor is de schuld niet te goeder trouw blijven voortbestaan. Daarnaast heeft verzoekster diverse vermogensbestanddelen niet aangewend om de schuld te voldoen. Hiermee heeft verzoekster haar schuld bewust onbetaald gelaten. Het is niet voldoende aannemelijk dat verzoekster te goeder trouw is geweest. Ook heeft zij geen blijk gegeven van een saneringsgezinde houding. De rechtbank wijst het Wsnp-verzoek af.

8. Rb. Noord-Holland 28 januari 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:912 (352 Fw)

Verzoek schuldenaar aanhouding schone lei-beslissing afgewezen.

Nadat de de Wsnp drie jaar op de schuldenaar van toepassing is geweest en de bewindvoerder en de rechter-commissaris positief hebben geadviseerd over het verlenen van een schone lei is een pro forma eindzitting gepland. De schuldenaar verzoekt echter om een mondelinge behandeling, die ook plaatsvindt. De schuldenaar wenst dat de beslissing betreffende de beëindiging van de Wsnp in afwachting van de uitkomsten van diverse klachtprocedures, waaronder diverse klachten tegen de bewindvoerder en de rechter-commissaris, en in afwachting van (klacht)procedures die hij nog voornemens is aanhangig te maken, wordt aangehouden. De rechtbank 'vertaalt' het verzoek van de schuldenaar naar een verzoek tot verlenging van de looptijd van de Wsnp en wijst dit verzoek af, nu de schuldenaar geen belang heeft bij verlenging. Immers kan in deze procedure niet worden opgekomen tegen beslissingen in andere (klacht)procedures en beëindiging van de Wsnp

laat onverlet dat de schuldenaar (klacht)procedures kan voortzetten of aanhangig kan maken. De rechtbank beëindigt de Wsnp met verlening van de schone lei.

9. Rb. Rotterdam 28 januari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:785 (art. 350 Fw)

Tijdens toelatingszitting meldde schuldenares arbeidsgeschikt te zijn maar tijdens huisbezoek verklaarde zij arbeidsongeschikt te zijn en psychische klachten te hebben. Tussentijdse beëindiging.

Schuldenares is op 14 september 2018 met toepassing van de hardheidsclausule toegelaten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. De rechtbank heeft daarbij overwogen dat er voldoende aanleiding was om het verzoek af te wijzen, omdat schuldenares nieuwe schulden was aangegaan toen zij al problematische schulden had en zij niet te goeder trouw een belastingschuld van ruim € 20.000,- heeft laten ontstaan. Omdat schuldenares vanaf oktober 2015 beschermingsbewind had, inmiddels een betaalde baan had en volgens de beschermingsbewindvoerder heel gemotiveerd was, heeft de rechtbank geoordeeld dat schuldenares toch kon worden toegelaten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. Uit de aantekeningen van de toelatingszitting blijkt dat schuldenares heeft verklaard dat zij per 3 september 2018 20 uur per week zou werken en haar best zou doen om fulltime te gaan werken. Op 25 september 2018 heeft schuldenares tijdens het huisbezoek aan de bewindvoerder aangegeven dat zij mogelijk arbeidsongeschikt was. Nadat zij medisch was gekeurd, heeft de r-c uiteindelijk op 5 september 2019 geoordeeld dat schuldenares gedurende de hele regeling vrijgesteld is van de sollicitatieplicht. Op 2 oktober 2019 doet de bewindvoerder een verzoek voor tussentijdse beëindiging omdat schuldenares op de toelatingszitting een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven. De rechter-commissaris is het met de bewindvoerder eens. Bij een eerder gehouden verhoor op 17 juni 2019 heeft schuldenares verklaard dat de psychische problemen – hoewel minder extreem – bij toelating al speelden en dat ze daar niets over heeft gezegd omdat het erom ging dat ze in de regeling zouden komen. De rechtbank merkt op dat schuldenares bovendien wisselende verklaringen aflegt hetgeen de betrouwbaarheid van haar verklaringen niet ten goede komt. De rechtbank oordeelt dat aannemelijk is geworden dat de psychische problemen in de vorm van angst- en paniekaanvallen al bestonden ten tijde van de toelatingszitting. Dit zou een reden geweest zijn om schuldenares (nog) niet toe te laten tot de schuldsaneringsregeling. Het achterhouden van de informatie kan schuldenares worden verweten nu zij dat bewust heeft gedaan met het doel om in de regeling te komen. Daarbij komt nog dat ook in geval van volledige arbeidsongeschiktheid een schuldenaar verplicht is om zich in te spannen om weer – geheel of gedeeltelijk – arbeidsgeschikt te worden en aldus aan zijn herstel en/of integratie te werken. Dat schuldenares zich voldoende heeft ingespannen om weer arbeidsgeschikt te worden is niet aannemelijk geworden. De schuldsaneringsregeling wordt tussentijds beëindigd.

10. Rb. Rotterdam 31 januari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:798 (art. 285 Fw)

Wsnp-verzoek niet ontvankelijk; Kredietbank Rotterdam heeft geen minnelijk aanbod aan crediteuren gedaan.

Verzoeker heeft een Wsnp-verzoek gedaan. In de 285-verklaring is vermeld dat er 'geen aanbod aan de crediteuren is gedaan, omdat er op verzoek van verzoeker en zijn beschermingsbewindvoerder een WSNP-verklaring is afgegeven en niet eerst nogmaals een minnelijk traject is doorlopen'. Het is onduidelijk waarom een eerdere minnelijke regeling is mislukt. Daarnaast is er per 12 februari 2019 sprake van beschermingsbewind. Hierdoor is het niet uit te sluiten dat een (nieuwe) minnelijke

regeling met de schuldeisers kan worden getroffen. De rechtbank oordeelt dat er geen deugdelijke poging is gedaan om een minnelijke regeling te treffen. Er wordt geen termijn ex art. 287 lid 2 Fw gegeven om de ontbrekende gegevens te verstrekken, omdat een termijn van één maand onvoldoende is om alsnog een minnelijk traject uit te voeren. De rechtbank verklaart verzoeker derhalve niet-ontvankelijk.

11. Rb. Rotterdam 4 februari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:925 (art. 287a Fw)

Toewijzing 287a-verzoek.

Verzoekster heeft 25 schuldeisers en een totale schuldenlast van € 29.202,76. Gebaseerd op haar Participatiewet-uitkering en de NVVK-norm heeft verzoekster een schuldregeling aangeboden inhoudende een betaling van 6,26% aan de preferente schuldeisers en 3,13% aan de concurrente schuldeisers tegen finale kwijting (prognosepercentages). Verzoekster heeft sinds de aanmelding bij schuldhulpverlening geen nieuwe schulden of achterstanden meer laten ontstaan en haar vaste lasten worden inmiddels door haar beschermingsbewindvoerder voldaan. 24 schuldeisers stemmen in met de aangeboden schuldregeling. Dierentandartspraktijk Oude-Tonge B.V. stemt hier niet mee in. Zij heeft een vordering van € 3.960,59 op verzoekster, welke 13,56% van de totale schuldenlast belooft. Oude-Tonge heeft aangevoerd dat verzoekster in het bezit is van twee paarden en paardenstallingen huurt en onderverhuurt aan een derde. De rechtbank stelt vast dat 24 van de 25 schuldeisers instemmen met het aangeboden akkoord en dat het voorstel is getoetst door een onafhankelijke en deskundige partij, de Gemeente Goeree-Overflakkee. De rechtbank oordeelt dat het voorstel het uiterste is waartoe verzoekster in staat moet worden geacht. Verzoekster beschikt niet over betaald werk, is door de uitkerende instantie tot en met 6 maart 2020 ontheven van de sollicitatieverplichting en aannemelijk is dat zij in de komende periode geen inkomen zal kunnen verwerven dat hoger is dan haar huidige inkomen. De geruchten dat verzoekster nog actief is in de paardenbranche zijn verklaarbaar. Verzoekster heeft aangegeven dat zij en haar partner het lastig vinden om naar hun familie toe open kaart te spelen. Ze hebben de schijn opgehouden dat ze nog werkzaam zijn in de paardenbranche. Gezien de gezondheidstoestand van verzoekster is het ook niet voor de hand liggend dat zij actief is op dit gebied. De beschermingsbewindvoerder heeft verklaard dat hij niet bekend is met deze activiteiten. Mocht er sprake zijn van een andere geldstroom zou de beschermingsbewindvoerder dit opgemerkt hebben. Naar verwachting zal de uitwerking van het voorstel een gunstiger resultaat hebben voor de schuldeisers dan in de Wsnp-situatie. Immers de Wsnp zal aanzienlijke kosten met zich brengen, bestaande uit salaris bewindvoerder en griffierecht. De rechtbank wijst het verzoek dwangakkoord toe en veroordeelt Oude-Tonge als de in het ongelijk gestelde partij in de kosten van de procedure. Nu voor het onderhavige verzoekschrift geen griffierecht verschuldigd is en verzoekster niet is bijgestaan door een advocaat, worden die kosten begroot op nihil.

12. Rb. Limburg 5 februari 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:950 (art. 315 Fw)

Verzoek verkorting looptijd Wsnp afgewezen door r-c. Afwijkende looptijd Wsnp niet in toelatingsvonnis opgenomen. Rechtbank heeft r-c beschikking vernietigd en schuldenaar n.o.-verklaard in verzoek verkorting looptijd.

De rechtbank heeft de looptijd van de Wsnp bij toelating op vijf jaar gesteld. Reden hiervoor was dat er gronden waren om het verzoek af te wijzen, maar omdat de schuldenaar een goede baan had met een royale afloscapaciteit is besloten de schuldenaar met als voorwaarde dat de looptijd vijf jaar zou bedragen desondanks toe te laten. De rechter-commissaris heeft na ruim drie jaar een verzoek tot verkorting van de looptijd van vijf naar drie jaar, afgewezen, omdat het beroep op het gelijkheidsbeginsel - de schuldenaar had een 7-tal uitspraken van andere rechtbanken overgelegd, waarin sprake zou zijn van vergelijkbare omstandigheden en waarbij de looptijd wel op 3 jaar was gesteld - volgens de rechter-commissaris geen doel treft. De schuldenaar gaat van deze beslissing in beroep bij de rechtbank. De rechtbank vernietigt de beschikking van de r-c, omdat in het toelatingsvonnis de looptijd van 5 jaar niet (in het dictum) is opgenomen en in de beschikking van de r-c ten onrechte wel als uitgangspunt is genomen dat de looptijd in het vonnis op 5 jaar is bepaald. De schuldenaar wordt n.o.-verklaard in zijn verzoek tot verkorting van de looptijd naar 3 jaar, omdat de rechtbank in een verzoekschriftprocedure een dergelijke beslissing niet bij beschikking kan nemen, dit kan uitsluitend bij vonnis.

13. Rb. Rotterdam 5 februari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:975 (art. 350 Fw)

Saniet heeft zonder overleg met bewindvoerder baan opgezegd. Nieuwe baan gevonden. Verlenging Wsnp.

Op 2 november 2017 is schuldenares toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. De rechtbank is van oordeel dat schuldenares een aantal verplichtingen niet is nagekomen: schuldenares heeft zonder overleg met de bewindvoerder haar arbeidscontract per 8 juli 2019 opgezegd omdat zij niet langer de zorg voor de kinderen met haar werk kon combineren. Omdat een PW-uitkering nog niet was toegekend, kon schuldenares haar vaste lasten niet meer voldoen. Zij heeft daardoor forse nieuwe schulden in de vaste lasten laten ontstaan van ruim € 6.000,-. De bewindvoerder stelt voor de looptijd van de regeling met zes maanden te verlengen voor de periode waarin schuldenares niet heeft gesolliciteerd en zij voorts behalve van de beschermingsbewindvoerder ook hulp van maatschappelijk werk krijgt aangeboden om haar verplichten te kunnen nakomen en de nieuwe schulden voor het einde van de regeling (inclusief de verlenging) te voldoen. De rechtbank oordeelt dat schuldenares, gelet op haar inspanningen na de zitting van 27 november 2019 en het feit zij inmiddels een nieuwe baan heeft gevonden, de kans verdient om de schuldsaneringsregeling met een schone lei te kunnen afronden. Wel zal de termijn met zes maanden verlengd worden. Gedurende de verlenging moet schuldenares haar afloscapaciteit gebruiken om naast het betalen van het salaris van de bewindvoerder haar nieuwe schulden volledig af te betalen. De informatieplicht en de verplichting om geen nieuwe schulden te maken, blijven tijdens de verlenging onverkort van kracht.

14. Hof Arnhem-Leeuwarden 6 februari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:999 (art. 350 Fw)

Saniet tijdens Wsnp overleden. Beëindiging zonder schone lei; echtgenote krijgt wel schone lei.

De rechtbank heeft op 30 september 2019 de Wsnp van de man en vrouw zonder schone lei beëindigd. De man en de vrouw gaan van deze beslissing in hoger beroep. Op 16 december 2019 wijst het hof een tussenarrest, op 20 december 2019 overlijdt de man. Het hof overweegt dat, nu op het moment van overlijden de Wsnp nog niet op grond van artikel 356 lid 2 Fw of artikel 354a Fw was geëindigd, aan de man geen schone lei zal worden verleend. Aan de vrouw wordt wel de schone lei verleend, nu de omvang van de nieuwe schuldenlast inmiddels aanzienlijk lager was geworden en de vrouw, gelet op de intensieve mantelzorg die zij tot zijn dood aan haar ernstig zieke man heeft gegeven, niet toerekenbaar is tekortgeschoten in de uit de Wsnp voortvloeiende verplichtingen.

15. Hof Arnhem-Leeuwarden 13 februari 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:1210 (art. 285, 288 Fw)

285-verklaring is afdoende voor ontvankelijkheid, maar geeft onvoldoende inzicht in omvang, ontstaansdata, ontstaansredenen van schulden. Verantwoordelijkheid schuldenaar voor schuldenlijst. Afwijzing Wsnp-verzoek.

Appellant heeft, na aanvraag van het faillissement van appellant door een schuldeisers, een Wsnp-verzoek gedaan. De rechtbank heeft het Wsnp-verzoek niet-ontvankelijk verklaard omdat de verklaring dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtigde schuldregeling te komen onvoldoende met redenen is omkleed. In hoger beroep is een brief van de gemeente Maasdriel overgelegd, waarin wordt verklaard dat er geen reële mogelijkheid is voor een buitengerechtigde schuldregeling omdat de aanvrager van het faillissement van appellant daaraan niet wil meewerken. Daarmee is appellant wel ontvankelijk in zijn verzoek. Over de inhoud overweegt het hof dat de overgelegde schuldenlijsten de nodige vragen oproepen. Bij meerdere schulden ontbreekt een schuldbedrag, bij aantal andere schulden staat een bedrag van € 0,01 vermeld en de schuld aan de belastingdienst - die volgens een overzicht van 24 mei 2018 uit (ambtshalve) opgelegde aanslagen van in totaal € 49.227,44 bestaat - ontbreekt. Daarnaast wijken de totaalbedragen van de in eerste aanleg en in hoger beroep overgelegde schuldenlijsten van elkaar af. Door deze geconstateerde onvolkomenheden kan het hof de goede-trouw-toets niet uitvoeren. Daarnaast heeft appellant onvoldoende aannemelijk gemaakt dat hij te goeder trouw is geweest ten aanzien van het onbetaald laten van zijn schulden. Appellant sluit niet uit dat hij in loondienst had kunnen werken, maar koos er desondanks voor een tijdrovende en kostbare opleiding te volgen, welke geen baangarantie biedt. Het hof vernietigt het vonnis en wijst het Wsnp-verzoek alsnog af.

16. Rb. Rotterdam 18 februari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:1548 (art. 287b Fw)

Toewijzing verzoek voorlopige voorzieningen – opschorting ontruimingsvonnis voor drie maanden en niet-ontvankelijkverklaring Wsnp-verzoek

Verzoeker heeft een verzoek gedaan om verweerster te verbieden tot tenuitvoerlegging van een reeds verkregen ontruimingsvonnis. Ter zitting verklaart verzoeker dat de financiële problemen zijn ontstaan omdat hij weinig uitkering ontving. Inmiddels ontvangt verzoeker een bijstandsuitkering, is er een aanvraag beschermingsbewind gedaan en is er in de tussentijd budgetbeheer opgestart.

Ook heeft verzoeker de recente huur zelf voldaan. Daarnaast zal verzoeker begeleid gaan wonen, daarvoor is nog geen concrete datum bekend. Verweerster heeft geen vertrouwen in de betaling van de lopende huren. Derhalve verzoekt verweerster het verzoek af te wijzen. De rechtbank oordeelt dat er, vanwege het ontruimingsvonnis en de voor de ontruiming aangezegde datum, sprake is van een bedreigende situatie. De rechtbank maakt een afweging tussen de belangen van verzoeker en verweerster. Verzoeker heeft een substantiële huurachterstand laten ontstaan. De recente huur is voldaan, maar ondanks aanwijzingen is dit niet tijdig gedaan. Wel is het, door het opgestarte budgetbeheer en de aanvraag beschermingsbewind, aannemelijk dat de komende termijnen kunnen en zullen worden voldaan. Ook is er adequate hulpverlening om begeleid wonen op te starten. Derhalve valt de belangenafweging uit in het voordeel van verzoeker. De rechtbank gaat er vanuit dat verzoeker binnen drie maanden begeleid zal wonen. Derhalve spreekt de rechtbank de voorlopige voorziening uit voor een termijn van drie maanden. Het minnelijk traject zal naar verwachting niet op korte termijn zijn afgerond. Daarom verklaart de rechtbank verzoeker niet ontvankelijk in het Wsnp-verzoek. Desgewenst kan hij te zijner tijd een nieuw verzoek indienen.

17. Rb. Rotterdam 18 februari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:1552 (art. 287a Fw)

Afwijzing 287a-verzoek in verband met afwijkende regeling met bevoordeelde schuldeiser DUO.

Verzoekster heeft 12 concurrente schuldeisers en een totale schuldenlast van € 9.776,52. Op basis van de NVVK-norm en haar inkomen uit studiefinanciering heeft verzoekster een schuldregeling aangeboden inhoudende een betaling van 11,73% tegen finale kwijting. Nadien heeft verzoekster door de schuld aan Dienst Uitvoering Onderwijs (hierna: DUO) niet mee te nemen een betaling van € 17,57% aan de concurrente schuldeisers tegen finale kwijting aangeboden. Elf schuldeisers stemmen in met de aangeboden schuldregeling in; 1 schuldeiser met een vordering van € 590,45, welke 6,04% van de totale schuldenlast uitmaakt, weigert. Verzoekster volgt een opleiding voor onderwijsassistent en verwacht in de zomer van 2021 haar diploma te behalen. De rechtbank stelt vast dat verzoekster een schuld heeft aan DUO, bestaande uit een lening welke maandelijks verder oploopt in verband met de opleiding van verzoekster. Volgens hun nieuwe beleid schort DUO de invordering van de achterstallige en niet achterstallige schulden op voor de duur van de schuldregeling. Na beëindiging van de schuldregeling wordt de invordering weer voortgezet en dient verzoekster alle schulden alsnog te betalen. Zodoende wijkt de regeling met DUO af van de aan de andere schuldeisers aangeboden regeling, nu de verplichting voor DUO om finale kwijting te verlenen ontbreekt. DUO wordt aldus bevoordeeld ten opzichte van de andere schuldeisers, die wel afstand doen van het restant van hun vordering. Schuldhulpverlening heeft de schuldeisers meegedeeld dat de schuld aan DUO uit de schuldenlijst is gehaald en er meer gereserveerd zal worden, maar uit de overgelegde stukken blijkt niet dat de andere schuldeisers op de hoogte zijn gebracht van de bevoorrechte positie van DUO. De schuldeisers hebben daarmee bij de bepaling van hun standpunt over de aangeboden regeling dan ook geen rekening kunnen houden. Voorts overweegt de rechtbank dat verzoekster eerder een studie voortijdig heeft afgebroken. Hoewel de rechtbank de motivatie van verzoekster om te werken aan een goede toekomst voor haarzelf en haar kind op zich als positief ziet, is het een feit dat zij door haar opleiding – in elk geval de komende anderhalf jaar – geen inkomsten uit arbeid voor haar crediteuren zal genereren. Van verzoekster mag echter worden verwacht dat zij zich gedurende de gehele schuldregeling ten behoeve van de schuldeisers maximaal inspant om betaalde arbeid te verrichten of te verkrijgen, omdat de

verwachting gerechtvaardigd is dat verzoekster daarmee meer inkomen zal verwerven dan zij thans heeft. De rechtbank oordeelt dat het voorstel niet goed en controleerbaar is gedocumenteerd en niet het uiterst haalbare omvat en wijst het verzoek dwangakkoord af.

18. HR 21 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:322 (art. 307 Fw)

Schuld UWV uit hoofde van WAO-uitkering ontstaat per werkdag. UWV kan deze schuld aan schuldenaar niet verrekenen met pre-Wsnp vordering UWV op schuldenaar.

De Rechtbank Overijssel en, in hoger beroep, het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2016:7955) hebben bepaald dat het UWV mocht verrekenen op grond van art. 307 lid 1 Fw omdat aan schuldenaar een recht op WAO-uitkering is toegekend voordat de schuldsaneringsregeling werd uitgesproken en ook de (terug)vordering van het UWV vóór datum van toelating tot de schuldsaneringsregeling is ontstaan. Tegen het oordeel van het hof is cassatie in belang der wet gesteld. Het cassatiemiddel luidt: Het oordeel van het hof getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, omdat het miskent dat de schuld van het UWV aan de uitkeringsgerechtigde van rechtswege ontstaat op het moment dat aan de wettelijke vereisten voor een WAO-uitkering wordt voldaan en wel van dag tot dag. Art. 307 lid 1 Fw brengt, anders dan waarvan het hof is uitgegaan, daarom mee dat het UWV een vóór de uitspraak tot toepassing van de schuldsanering ontstane vordering op de uitkeringsgerechtigde niet kan verrekenen met de aan deze verschuldigde uitkering over de tijd vanaf die uitspraak. De Hoge Raad neemt het oordeel van de P-G over (zie Rechtspraakrubriek WP 2020/01, p. 29) en komt tot de conclusie dat de schuld van het UWV aan de uitkeringsgerechtigde uit hoofde van een WAO-uitkering inderdaad ontstaat van dag tot dag. Consequentie hiervan is dat het UWV een vóór de uitspraak tot toepassing van de schuldsanering ontstane vordering op de uitkeringsgerechtigde niet kan verrekenen met de aan deze verschuldigde uitkering over de tijd vanaf die uitspraak.

Zie ook artikel M. van Bommel, Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties, WP, 2017/03, p. 19.

19. Rb. Noord-Holland 25 februari 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:1332 (287a Fw)

Toewijzing dwangakkoord 48 maanden; Wsnp geen optie ivm 10-jaarstermijn.

Van oktober 2016 tot en met november 2018 is de Wsnp op verzoeker van toepassing geweest. In november 2018 is de schuldsaneringsregeling tussentijds beëindigd op grond van artikel 350 lid 3 sub c Fw. In januari 2020 heeft verzoeker een schuldregeling (prognose-akkoord) aangeboden aan zijn schuldeisers (totaal € 25.845,67) met een looptijd van 48 maanden. Uiteindelijk blijven er drie weigerende schuldeisers met een totaal schuldbedrag van € 3.208,36, waaronder de belastingdienst met een vordering van € 188,-, over. Verzoeker verzoekt de rechtbank hen te bevelen in te stemmen met de schuldregeling. Eén van de schuldeisers is akkoord gegaan met de schuldregeling onder de voorwaarde dat deze 48 maanden zou duren. De belastingdienst heeft het minnelijk aanbod geweigerd omdat zij de verlengde looptijd van 48 maanden in plaats van 36 maanden onaanvaardbaar acht. Volgens de belastingdienst wordt op deze wijze het belang van de andere schuldeisers om tot een snelle afwikkeling te komen, geschaad en wordt er een onredelijk zware druk op de schuldenaar gelegd. De rechtbank overweegt dat niet in de wet is vastgelegd dat een minnelijke schuldregeling maximaal 36 maanden mag duren. De rechtbank is van oordeel dat van de periode van 36 maanden mag worden afgeweken, maar dat er wel een bijzondere reden voor moet zijn. Het feit dat de aangeboden schuldregeling niet kan worden vergeleken met hetgeen

in een wettelijke schuldsaneringsregeling van - in beginsel - 36 maanden kan worden gespaard, omdat het Wsnp-verzoek wegens de tienjaarstermijn niet toewijsbaar is, is zo'n bijzondere reden. Die omstandigheid rechtvaardigt naar het oordeel van de rechtbank in dit geval de langere looptijd van de schuldregeling. De rechtbank is van oordeel dat de belangen van verzoeker en de instemmende schuldeisers zwaarder wegen dan de belangen van de weigerende schuldeisers en beveelt de weigerende schuldeisers in te stemmen met de aangeboden schuldregeling.

20. Rb. Midden-Nederland 27 februari 2020, ECLI:RBMNE:2020:748 (art. 288 Fw)

Toewijzing Wsnp-verzoek ondanks feit dat vaste lasten schuldenaar hoger zijn dan inkomen – schuldenaar niet te verwijten.

De vaste lasten van verzoeker zijn onder andere te hoog doordat zijn huur enkele euro's boven de huurtoeslaggrens ligt. De woningbouwvereniging wil de huur niet verlagen en werkt niet mee aan woningruil naar een woning met een lagere huur, omdat de schuldenaar een huurschuld heeft. De huurschuld is inmiddels bijna afgelost. Daarna zal verzoeker op zoek gaan naar een woning met een lagere huur en recht op huurtoeslag. Verzoeker is alimentatieplichtig voor zijn zoon. De alimentatieplicht is mondeling teruggebracht naar € 100,- per maand, maar verzoeker wil de verplichting graag op nihil laten vaststellen. Vanwege de hoogte van zijn inkomen komt verzoeker echter niet in aanmerking voor een toevoeging en hij kan de kosten van een advocaat niet uit eigen middelen voldoen. De rechtbank overweegt dat verzoeker niet aannemelijk heeft gemaakt dat er geen nieuwe schulden zullen ontstaan, maar dat is hem volgens de rechtbank niet te verwijten, omdat hij klem zit in een systeem met verschillende regels. Nadat de rechtbank er nog op wijst dat de schuldenlast (€ 5.280,11) tot nu toe relatief laag is, overweegt de rechtbank dat zij onder de gegeven omstandigheden aanleiding ziet om verzoeker toe te laten tot de schuldsaneringsregeling.

21. Rb. Noord-Holland 3 maart 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:1673 (354/358 Fw)

Strafrechtelijke veroordeling staat aan toekennen schone lei in de weg.

Op 21 mei 2015 is schuldenares toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. De rechtbank heeft bij vonnis van 28 maart 2017 de looptijd van de schuldsanering bepaald op 48 maanden (vier jaar). Bij vonnis van 23 juli 2019 heeft de rechtbank de beslissing omtrent het al dan niet verlenen van de schone lei aangehouden in afwachting van de uitspraak van een tegen schuldenares aanhangig gemaakte strafrechtelijke procedure. De bewindvoerder heeft op 3 december 2019 bericht dat schuldenares door de strafrechter bij vonnis van 26 november 2019 is veroordeeld tot een gevangenisstraf van 11 jaar wegens doodslag op 16 september 2016 alsmede tot het betalen van schadevergoeding van € 17.000,- aan de wettelijke erfgenaam van de moeder van het slachtoffer. De rechtbank oordeelt dat schuldenares vanaf januari 2019 (datum detentie) tot het einde van de reguliere looptijd (21 mei 2019) niet heeft gesolliciteerd. Weliswaar heeft schuldenares tegen voornoemd vonnis hoger beroep ingesteld, maar uit vaste jurisprudentie (ECLI:HR:2003:AF7682) blijkt dat een niet in kracht van gewijsde gegaan vonnis van de Nederlandse strafrechter waarbij bewezen is verklaard dat iemand een strafbaar feit heeft begaan vrije bewijskracht heeft. Dat geldt dus ook voor de civiele rechter. De rechtbank gaat uit van het bewezen verklaarde en oordeelt dat schuldenares toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van de sollicitatieplicht. Daarnaast is er een nieuwe schuld ontstaan van € 17.000,-. Beëindiging van de Wsnp zonder schone lei.

22. Hof Arnhem-Leeuwarden 5 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:1939 (287a Fw)

Prognoseakkoord – onduidelijkheden omtrent inhoud akkoord, wijze van afdragen en de controle op de nakoming van de verplichtingen.

Appellant heeft 25 concurrente schuldeisers, zijn schuldenlast bedraagt in totaal € 375.797,73. De aangeboden schuldenregeling houdt in dat hij drie jaar lang zijn maandelijkse afloscapaciteit zal sparen. Het betreft een prognoseakkoord, op basis van de huidige bedrijfsresultaten van appellant zullen de schuldeisers naar verwachting 11,43% van hun vordering uitgekeerd krijgen. Weigerachtige schuldeisers zijn Benthem Gratama (€ 6.716,35,-: 1,79% van de totale schuldenlast), schuldeiser X (€ 26.453,95: 7,04% van de totale schuldenlast) en een schuld aan Van der Steeg (€ 11.139,65: 2,96% van de totale schuldenlast) - zij vertegenwoordigen samen 11,79% van de totale schuldenlast. Benthem Gratama en X hebben aangegeven akkoord te kunnen gaan met betaling van 50% van hun vorderingen. Van der Steeg heeft aangevoerd niet te willen instemmen, omdat zij het vertrouwen in appellant heeft verloren. De overige schuldeisers (88,21% van de totale schuldenlast) zijn wel akkoord gegaan met de aangeboden regeling. De rechtbank overwoog dat appellant niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij (financieel) het maximaal mogelijke aan de schuldeisers heeft aangeboden en dat geïntimeerden in redelijkheid tot weigering van instemming met de aangeboden schuldenregeling hebben kunnen komen. De tekst van het akkoord zit niet bij de stukken en het hof stelt vast dat de hoogte van het uit te keren bedrag aan de schuldeisers met het aangeboden prognoseakkoord niet is gegarandeerd. Ter zitting is de onzekerheid van de afloscapaciteit aan de orde gesteld. In dat verband hebben C - die het akkoord heeft opgesteld - en mr. Hemmes aangegeven dat er bij een lagere afloscapaciteit opnieuw instemming aan de schuldeisers zal moeten worden gevraagd. Indien de maandelijkse afloscapaciteit aan het eind van het jaar hoger blijkt te zijn dan de geschatte € 1.300,- per maand maar de aflossingsgelden onverhoopt niet meer beschikbaar mochten zijn, heeft C desgevraagd verklaard dat het akkoord dan wellicht met een aantal maanden moet worden verlengd. Nu het aangeboden akkoord zich niet bij de stukken bevindt en er onduidelijkheid bestaat over de inhoud van het akkoord, de wijze van afdragen en de controle op de nakoming van de verplichtingen door appellant, is onvoldoende komen vast te staan dat het aangeboden akkoord het maximaal haalbare is waartoe appellant in staat is en is het akkoord onvoldoende duidelijk gedocumenteerd en onderbouwd. Het hof merkt hierbij op dat het akkoord dat appellant voor ogen heeft, alleen slaagt als hij continu het maximaal haalbare opzijzet voor zijn schuldeisers en dat hij gedurende dit proces zijn administratie continu monitort en ook laat monitoren. Onvoldoende is gebleken dat het akkoord een waarborg bevat dat door appellant aldus zal worden gehandeld.

Wilt u een advertentie plaatsen in **WSNP Periodiek**?

U bereikt hiermee niet alleen vele Wsnp-bewindvoerders en curatoren maar ook veel uitvoerende instanties in en rond het wettelijk schuldsaneringstraject (Wsnp) alsmede alle overheidsinstanties die zich met de uitvoering van de Wsnp bezig houden.

Wij hanteren onderstaande tarieven.

Halve pagina in kleur € 400,00 excl. BTW

Hele pagina in kleur € 700,00 excl. BTW

Geïnteresseerd?

Mail uw wensen naar redactie@wsnp-periodiek.nl en wij nemen per omgaande contact met u op!

WSNP *Periodiek*
Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Contact

Redactie:

redactie@wsnp-periodiek.nl

Abonnementen:

abonnee@wsnp-periodiek.nl

Website:

www.wsnp-periodiek.nl

Twitter:

@WsnpPeriodiek

Postadres:

Wsnp Periodiek

Postbus 5018

5800 GA Venray

Verschijning:

4x per jaar

Uitgave van:

Stichting Kennisoverdracht Wsnp
gevestigd te Amsterdam
Handelsregisternr. 34390126

Redactie:

Mr. dr. A.J. Noordam, advocaat
Mr. M. van Bommel, advocaat
Mr. Th. A. Pouw, voormalig docent
handels- en ondernemingsrecht,
voormalig raadsheer-plaatsvervanger
Mr. C. Koppelman, senior secretaris
rechtbank Overijssel
Mw. J. Vlemmings, regisseur
schulddienstverlening (secretariaat)

Redactiemedewerker: Mr. dr. B.J. Engberts, raadsheer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactieleden en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden. Alle rechten voorbehouden. © Stichting Kennisoverdracht Wsnp.

Abonnementsprijs enkel hard copy: € 75,- per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2020*). Combi-abonnement hard copy en digitaal € 112,50 per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2020*).

Abonnementen worden aangegaan voor de periode van minimaal één jaar. Het abonnement kan alleen schriftelijk (of per e-mail) bij het redactiesecretariaat worden opgezegd tegen het einde van het kalenderjaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden (dus uiterlijk 31 oktober).

Abonneegegevens worden door de uitgever niet aan derden verstrekt.

Vormgeving: vandervliet design

Druk: Van Helvoort Grafisch Bedrijf BV, Gemert

© Auteursrechten voorbehouden.